

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до дипломної роботи

магістр

(освітній рівень)

на тему: **Дослідження ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування, на прикладі Іваничівської ОТГ (Волинська обл., смт. Іваничі, вул. Грушевського, 13)**

Виконав: студент 6 курсу, групи БАмз-62
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

	<u>Ткачук К. Я.</u> (підпис)	<u>Ткачук К. Я.</u> (прізвище та ініціали)
Керівник	<u>Машлій Г.Б.</u> (підпис)	<u>Машлій Г.Б.</u> (прізвище та ініціали)
Нормоконтроль	<u>Галушак М.П.</u> (підпис)	<u>Галушак М.П.</u> (прізвище та ініціали)
Рецензент	<u>Паляниця В.А.</u> (підпис)	<u>Паляниця В.А.</u> (прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет Економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра Менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

« _____ » _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
Кирич Н.Б.
« _____ » 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття освітнього ступеня магістр
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 218 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

студенту Ткачук Катерині Ярославівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Дослідження ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування на прикладі Іваничівської ОТГ (Волинська область, смт. Іваничі, вул. Грушевського, 13)

Керівник роботи Машлій Галина Богданівна кандидат економічних наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 1 » червня 2020 року № 4/7-362

2. Термін подання студентом завершеної роботи 27 листопада 2020 року

3. Вихідні дані до роботи: Регламент Іваничівської ОТГ; Паспорт громади; Рішення «Про селищний бюджет за 2018р. 2019р.»; Звіт про виконання бюджету; Стратегія розвитку громади; Затверджені програми; Звіт голови; Міжнародні угоди про партнерство.

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ, Розділ 1 Теоретичні основи ефективності функціонування органів місцевого самоврядування, Розділ 2 Аналіз ефективності функціонування Іваничівської ОТГ, Розділ 3 Шляхи підвищення ефективності Іваничівської ОТГ, Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях, Висновки та пропозиції, Бібліографія, Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Показники громади, Зайнятість населення, Динаміка надходжень до бюджету, Фінансування окремих напрямків, Перелік напрямів видатків, Перелік місцевих програм, Результати анонімного опитування працівників ОТГ, Оцінка населенням щодо ефективної діяльності ОТГ, Результати опитування щодо покращення стану основних сфер життєдіяльності ОТГ, Результати опитування щодо основних чинників, які перешкоджають ефективній діяльності ОТГ, Результати опитування щодо прозорості діяльності ОТГ, Навчальна структура підвищення кваліфікації, Розрахунок загальних витрат на підвищення кваліфікації, Заходи з впровадження ІКТ, Переваги ПК «ПС «Соціальна громада», Розрахунок загальних витрат на впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ ПС «Соціальна громада»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	Шерстюк Р.П		
	Стручок В.С.		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	02.06.20р. – 10.06.20р.	
2.	Розділ 1 Теоретичні основи ефективності функціонування органів місцевого самоврядування	11.06.20р. – 11.07.20р.	
3.	Розділ 2 Аналіз ефективності функціонування Іваничівської ОТГ	12.07.20р. – 15.08.20р.	
4.	Розділ 3 Шляхи підвищення ефективності Іваничівської ОТГ	16.08.20р. – 29.09.20р.	
5.	Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	01.10.20р. – 18.10.20р.	
6.	Висновки та пропозиції	19.10.20р. – 14.11.20р.	

Студент

_____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Ткачук К.І. Дослідження ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування, на прикладі Іваничівської ОТГ (Волинська обл., смт. Іваничі, вул. Грушевського, 13)

Магістерська робота: 84 с., 21 рис., 14 табл., 3 додатки, 49 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні аспекти зростання ефективності органів місцевого самоврядування на прикладі Іваничівської об'єднаної територіальної громади.

Мета дослідження - формування теоретичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо напрямів підвищення ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування на прикладі Іваничівської ОТГ.

Методи дослідження: методи системного підходу, аналізу, синтезу, порівняння, опитування, деталізації.

У роботі проведено дослідження ефективності функціонування Іваничівської ОТГ та викладені шляхи її підвищення. Зокрема, внесено пропозиції щодо визначення переліку існуючих проблем, що перешкоджають підвищенню ефективності функціонування громади, розроблено заходи задля зростання ефективності кадрового забезпечення діяльності Іваничівської селищної ради та впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та е-урядування у її роботі.

Розроблені пропозиції можуть бути впроваджені у діяльність Іваничівської селищної ради.

Ключові слова: ефективність, органи місцевого самоврядування, проблеми діяльності органів місцевого самоврядування, опитування, публічні послуги.

ABSTRACTS

Tkachuk K. J. Research of the effectiveness of the functioning of local governments, on the example of Ivanychivska UTC (Volyn region, Ivanychi township, 13, Hrushevskoho Street)

Diploma work: 84 p., 21 figs., 14 tables, 3 appendix, 49 references.

The object of research is the theoretical and applied bases of ensuring the effectiveness of the functioning of local governments.

The Aim of the work is to form theoretical approaches and develop practical recommendations for improving the efficiency of local governments on the example of Ivanychivska UTC.

Research methods: methods of system approach, analysis, synthesis, comparison, survey, detailing.

The research of efficiency of functioning of Ivanychivska UTC is carried out in the work and ways of its increase are stated. In particular, proposals were made to identify a list of existing problems that hinder the efficiency of the community, developed measures to increase the efficiency of staffing Ivanychivska village council and the introduction of modern information and communication technologies and e-government in its work.

The developed proposals can be implemented in the activities of Ivanychivska village council.

Key words: efficiency, local self-government bodies, problems of local self-government bodies activity, polls, public services.

ЗМІСТ

Вступ.....	8
Розділ 1 Теоретичні основи ефективності функціонування органів місцевого самоврядування.....	11
1.1 Наукові погляди на поняття ефективності діяльності суб'єктів місцевого самоврядування.....	11
1.2. Основні критерії ефективності роботи органів місцевого самоврядування	14
1.3 Нормативно-правова база діяльності суб'єктів місцевого самоврядування.....	22
Розділ 2 Аналіз ефективності функціонування Іваничівської ОТГ.....	26
2.1 Загальна характеристика діяльності Іваничівської громади.....	26
2.2 Аналіз фінансового забезпечення заходів у сфері ефективного функціонування громади.....	32
2.3 Оцінка ефективності заходів у сфері функціонування та розвитку Іваничівської ОТГ.....	41
Розділ 3 Шляхи підвищення ефективності функціонування Іваничівської ОТГ.....	47
3.1 Пропозиції щодо визначення переліку існуючих проблем, що перешкоджають підвищенню ефективності функціонування громади.....	47
3.2 Напрями зростання ефективності кадрового забезпечення діяльності Іваничівської селищної ради.....	54
3.3 Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та е-урядування з метою підвищення ефективності надання послуг в Іваничівській ОТГ.....	59
Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях.....	70
4.1 Організація охорони праці в Іваничівській селищній раді.....	70
4.2 Напрацювання та проведення комплексу заходів з організованого	

вивезення (виведення) населення об'єднаної територіальної громади з районів, зон можливого впливу НС, їх планування та порядок проведення.....	73
Висновки та пропозиції.....	77
Бібліографія.....	80
Додатки.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку системи публічного управління у нашій державі відзначається активним втіленням концепції децентралізації влади, що полягає у наданні органам місцевого самоврядування значно ширших повноважень у процесі управлінні громадами та забезпечення зростання їх відповідальності за прийняття рішень.

На сьогоднішній день важливим аспектом зміцнення економічного та політичного стану України й забезпечення її територіального розвитку є створення передумов та вирішення практичних завдань щодо зростання ефективного місцевого самоврядування. На функціонування органів місцевої влади чинять вплив велика кількість факторів, що носять політико-правовий, соціальний, економічний характер. При цьому забезпечення ефективної діяльності органів місцевого самоврядування вимагає формування добре організованої територіальної громади, що володіє необхідними матеріальними, фінансовими, кадровими ресурсами, має стабільні внутрішні джерела наповнення бюджету громади, а також, що не менш важливо, вміє раціонально розподіляти свої видатки з врахування потреб поточного та стратегічного розвитку.

Процес публічного управління в селищній раді повинен базуватися на формулюванні зрозумілих та важливих для працівників і членів громади цілей, ефективної організації їх спільної професійної діяльності, а також процесі регулювання поведінки в конкретних умовах згідно поставленої мети. Це стимулюватиме внутрішню мотивацію до професійної активності, підтримуватиме зацікавленість та ентузіазм працівників при виконанні їх трудових обов'язків, формуватиме особисту зацікавленість у реалізації пріоритетних напрямків становлення ОТГ, утверджуватиме позитивні смислові орієнтири у покращенні життя даної громади.

Система управління органу місцевого самоврядування повинна бути здатною мобільно й ефективно реагувати на зміни, що відбуваються у громаді й державі, вміти виявляти гнучкість роботи, пріоритети діяльності та формувати перелік оперативних завдань згідно до вимог поточної ситуації та потреб стратегічного розвитку.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні аспекти зростання ефективності органів місцевого самоврядування на прикладі Іваничівської об'єднаної територіальної громади.

Мета дослідження - дослідження теоретичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо напрямів підвищення ефективності функціонування суб'єктів місцевого самоврядування на прикладі Іваничівської ОТГ.

Завдання дослідження:

- з'ясувати теоретичні основи ефективності функціонування органів місцевого самоврядування;
- провести аналіз фінансового забезпечення заходів у сфері ефективного функціонування громади;
- здійснити оцінку ефективності функціонування та розвитку Іваничівської ОТГ;
- розробити пропозиції щодо визначення переліку існуючих проблем, що перешкоджають підвищенню ефективності функціонування громади;
- запропонувати заходи, спрямовані на підвищення ефективності функціонування Іваничівської ОТГ.

Методи дослідження: методи системного підходу, аналізу, синтезу, порівняння, деталізації, опитування.

Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає у дослідженні теоретико-методичних засад та розробленні практичних рекомендацій для підвищення ефективності функціонування Іваничівської ОТГ.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи з питань діяльності органів місцевого самоврядування, публікації науковці, що стосуються ефективності ОМС, звітно-статистичні дані діяльності Іваничівської ОТГ, матеріали проведених спостережень та опитувань працівників досліджуваної селищної ради та жителів громади.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дипломної магістерської роботи доповідались та отримали позитивну оцінку на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «П'ятдесят перші економіко-правові дискусії» (м. Львів, 2020 рік).

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1.1 Наукові погляди на поняття ефективності діяльності суб'єктів місцевого самоврядування

Дослідження ефективності діяльності суб'єктів державного управління і місцевого самоврядування, які відносяться до галузі публічного управління, повинне бути ґрунтоване на набутих знаннях та практичному досвіді науковців-теоретиків і практиків, що проводять вивчення результативності й ефективності публічного управління, оцінкою їх впливу на економічні та соціальні процеси у суспільстві. Тому є важливим з'ясування основних підходів до трактування наукової категорії “ефективність публічного управління”. Як зазначає Сороко В.М. [1, с. 6], термін «ефект» відображає дію, тобто виконання. Звідси випливає, що ефективність є результатом, наслідком певних дій. Автор вказує, що у найбільш поширеному розумінні термін “ефективність” означає приведення до бажаних результатів - ефективних ознак. Також часто визначають ефективність як узгодженість результату з поставленою метою.

Поняття економічної ефективності – це показник, що відображає економію суспільної праці, отриману в результаті проведення певних заходів. Даний показник застосовується для оцінки функціонування економічних систем, особливістю яких є можливість використання вартісного вимірника засобів, витрат задля досягнення визначених у вартісному вираженні цілей (результатів), наприклад, одержання прибутку. Широко використовується формула для розрахунку економічної ефективності, у якій прибуток ділиться на величину витрат [13]. Отже, економічна ефективність пов'язана із

використанням фінансових показників. Щодо поняття ефективності управління, зокрема, діяльності органів місцевого самоврядування, то щодо цього не існує чіткого і однозначного тлумачення у науковій літературі та практиці менеджменту. Досить часто ефективність роботи органів управління оцінюється як ефективність праці працівників їх апарату управління. До уваги при цьому беруться зміна їх чисельності, витрат часу, рівень підготовки та інші. Це не є повністю правильним, адже до уваги при цьому не береться кінцевий результат, тобто надані послуги й рівень задоволення ними жителів громади.

Багато зарубіжних та вітчизняних науковців приділяли увагу дослідженню теоретико-методологічних засад ефективності, зокрема, оцінці різних аспектів прояву та аналізуванню ефективності у галузі державного управління. Наприклад, відомий науковець С. Бернард вказує, що термін “ефективність” акцентує увагу на саму діяльність, пов’язуючи її з одержаним результатом, досягненням мети, яка була поставлена [5, с. 41].

Г. Атаманчук при проведенні своїх досліджень виокремлює різні види ефектів, а також проводить визначення критеріїв соціальної ефективності. При цьому він зосереджує свою увагу на двох аспектах, які чинять вплив на сутність отриманого ефекту, пропонуючи розглядати ефект як:

- різницю між результатами та проведеними затратами, що говорить про наявність вигоди як результату вкладених людських зусиль;

- здатність даної вигоди задовольняти життєво корисні потреби людей або суспільства [2, с. 248]. Для проведення класифікації ефектів на певні види вище згаданий дослідник використовує наступну схему:

- продуктивний ефект, що отриманий від діяльності державних інституцій, які здійснюють виробництво конкретного продукту або надають визначені соціальні послуги. Для його вимірювання необхідно знайти співвідношення отриманих в результаті забезпечення процесу виробництва послуг чи продукту результатів і затрат, необхідних для їх надання (виготовлення), які взаємно пов’язані із внутрішньою організацією праці та

може бути вимірний з використанням певних нормативно-вартісних показників, що виражають затрати [2, с. 249];

- показник економічного ефекту, що говорить про суспільні потреби щодо даних продуктів чи послуг, а також співвідношення попиту й пропозиції на них у суспільстві. Після здійснення реалізації продукту суб'єкт, що їх надає, не лише отримує повернення витрачених ресурсів, а й отримує прибуток, завдяки чому забезпечується зростання економіки [2, с. 250];

- соціальний ефект, що розглядається у якості сукупного загального результату, одержаним суспільством у процесі виробництва продуктів чи послуг, а також у процесі споживання соціальних, духовних цінностей і матеріальних благ. Даний ефект говорить про раціональність, ефективність, актуальність певної діяльності, відображаючи знання, досвід, вкладену працю і талант людей [2, с. 252].

У довіднику, виданому під редакцією А. Поршнева, Ю. Забродіна, Н.Глазунової визначено ефективність державного управління в якості знаходження співставлення результатів управління із цілями, що були поставлені. Отже, результативність тут розглядається з позиції трьох рівнів управління, а саме: загальна соціальна; спеціальна соціальна та конкретна соціальна ефективності [4, с. 476].

У дослідженнях, проведених В. Цветковим, виділяються такі два поняття як економічна ефективність та цільова ефективність. Перший вид ефективності управління виступає як результат функціонування системи управління, яка забезпечує досягнення певної мети, яка поставлена перед об'єктом управління. При цьому ставиться потреба найменших витрат, цільова ефективність оцінюється як узгодженість результату із метою [5, с. 37]. Поняття "організаційна ефективність" при цьому пояснюється як оптимальна форма взаємозв'язків елементів системи, що робить максимально ефективною при досягненні поставленої мети. Вище названа модель говорить про те, що визначені функціональні зв'язки хоча і можуть відповідати вимогам організації, проте між ними можна провести градацію за рівнем ефективності ніж інші [5, с.

39]. Ефективність публічного управління В. Цветков визначає у взаємозв'язку із громадською свідомістю, а також тим правовим становищем, яке займає людина у суспільстві. Автор вважає, що ефективність державного управління відзначається людською специфікою і повинно здійснюватися одними категоріями людей задля інших.

М. Лесечко пов'язує ефективність із співставленням одержаних результатів і визначає її як приведений до затрат ресурсів результат діяльності системи протягом певного інтервалу часу [7, с. 221]. Ученим досліджено такі два основних напрями ефективності як телеологічний й природно-науковий [7, с. 222]. Згідно з першим напрямом під ефективністю системи приймається кількісно виражений позитивний вплив, що вноситься системою у функціонування вищої системи. Згідно з другим напрямом пропонується використання введення критерію ефективності, що піддається фізичному вимірюванню. При цьому розглядається природа зв'язків, що виникають між системою та надсистемою.

При вимірюванні ефективності державного управління слід враховувати, що вона пов'язана із політичною проблематикою, яка стосується державного сектору, оскільки саме на рівні політики відбувається встановлення норм, якості та кількості проведених робіт, що виконуються державними службовцями у галузі публічного управління.

Отже, ефективність охоплює ступінь повного досягнення реальної і соціально корисної визначеної мети за умови здійснення мінімальних витрат ресурсів, а також управлінських зусиль в оптимальний термін із врахуванням внутрішнього та зовнішнього характерів їх здійснення.

При оцінці ефективності певних видів соціальної діяльності необхідно враховувати її залежність від форм та методів, що використовуються для досягнення поставленої мети. Це є особливо відчутним при реалізації виконавчо-розпорядчої діяльності, функціонуванні апарату державного управління. Адже рівень його професійної культури є важливим показником загальної культури, яка властива для певного суспільства, що чинить

безпосередній вплив на соціально-правове становище, у якому перебуває конкретна особа.

Отже, підвищення ефективності та зростання якості діяльності різних ланок органів публічної влади, заходи з удосконалення їх структури, особливостей організації роботи та виконання практичної діяльності виступають визначальними елементами процесу покращення якісних характеристик, якими відзначається сучасний суспільний розвиток країни.

1.2. Основні критерії ефективності роботи органів місцевого самоврядування

На сьогоднішній день у нашій країні завершується проведення адміністративної реформи, у результаті якої вирішуються завдання децентралізації державної влади, посилення правової, організаційної, фінансово-економічної самостійності, яка надається місцевим органам влади [11]. На даному етапі здійснюється формування ефективних, сильних та дієздатних територіальних громад. Здійснюється формування такої системи місцевого управління, що буде максимальним чином наближена до запитів та потреб людей, буде прозорою та підконтрольною громаді, служачи жителям, народів та захищаючи національні інтереси [9].

Підвищення ефективності публічної влади в Україні, зокрема, місцевого самоврядування, що є найбільш наближеним до людей у процесі надання найнеобхідніших послуг, на сьогоднішній день є одним з найважливіших завдань. Управлінська діяльність потребує розробки методики, яка б давала конкретну й досконалу оцінку результатів. Це вимагає проведення досліджень показників, що можуть виступати мірилом ефективності роботи суб'єктів у системі місцевого самоврядування. Місцева влада за основну мету своєї роботи повинна ставити надання населенню якісних публічних послуг, контролюючи рівень витрат діяльності та намагаючись утримувати їх на мінімальному рівні. Використання критеріїв оцінки ефективності виступає як дієвий інструмент механізму аналізу та сприяння підвищенню якості взаємодії органів публічної

влади із інституціями громадянського суспільства. Також вони покликані відображати результативність діяльності влади, зокрема, доцільність використання коштів на певні потреби [11].

При проведенні визначення показників ефективності публічного управління спостерігається те, що є можливим використання певної концепції та підходу при оцінці організаційної ефективності [11, с.148]. Практична діяльність робить доцільним використання залежно від ситуації однієї із наведених концепцій.

Основний зміст управлінської діяльності, що відбувається на рівні держави й на локальному рівні, виступає досягнення відповідних цілей. Згідно із закріпленими для них повноваженнями відповідно до прийнятого законодавства, органи місцевого самоврядування і державної виконавчої влади проводять визначену для них діяльність, ставлячи за мету досягнення певних цілей. При цьому у випадку, якщо розглядається робота якогось органу місцевого самоврядування задля оцінювання ступеня ефективності його діяльності, то вона буде передбачати врахування результатів діяльності, отриманих його структурними підрозділами. Слід враховувати, що структурні підрозділи, які створені і функціонують у структурі органів місцевого самоврядування, володіють різними функціональними обов'язками, тому виконують різну за своїм змістом роботу. Отже, критерії оцінки їх ефективності повинні мати для них свої особливості.

Концептуальна модель, що характеризує організацію публічної влади в Україні, відображена на рис. 1.1.

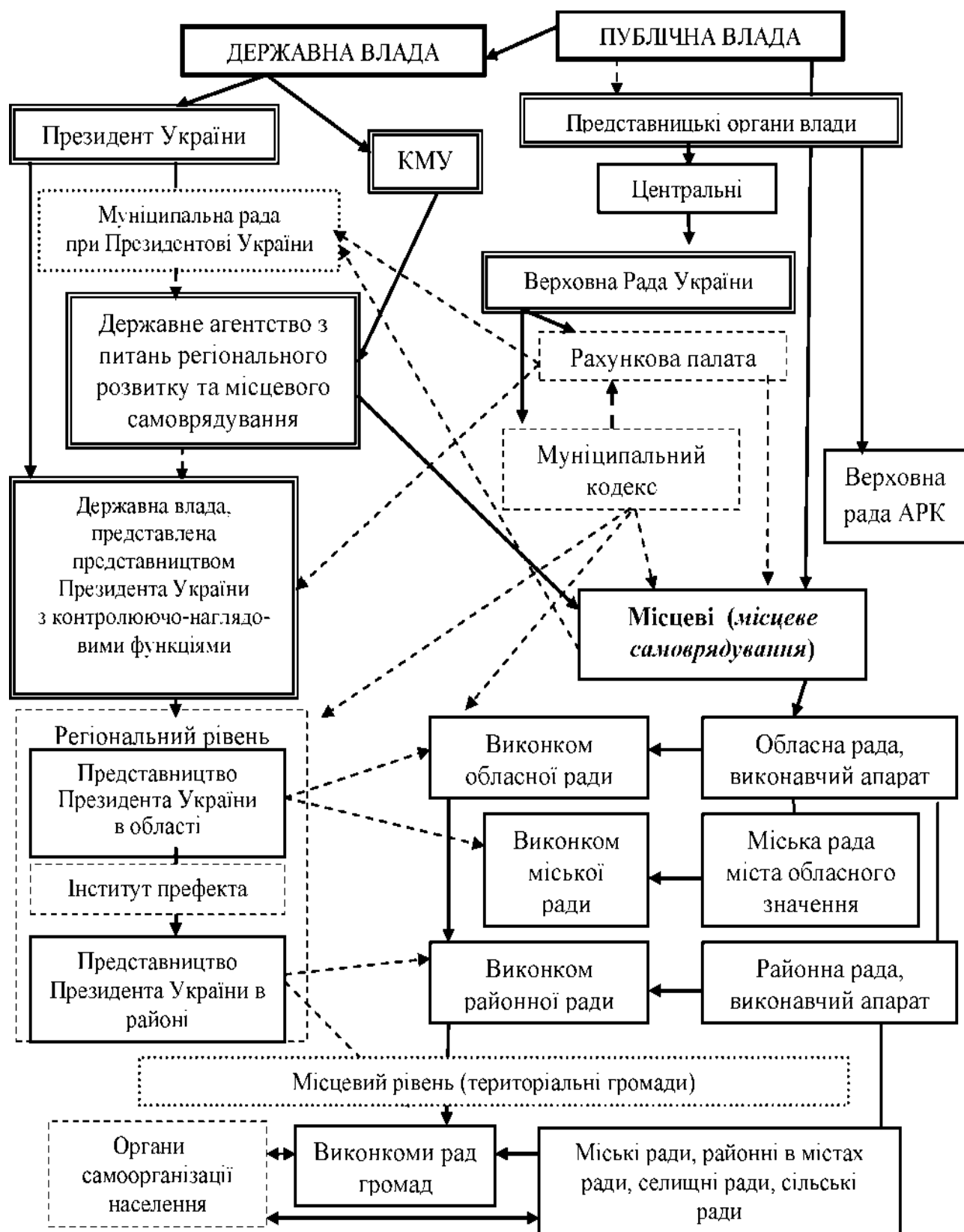

Рисунок 1.1 - Концептуальна модель, що характеризує організацію публічної влади в Україні [15, с. 18]

Звідси випливає, що досягнення цілей, яке визначає ефективність діяльності, обов'язково пов'язане із напрямками діяльності визначеного структурного підрозділу. Наприклад, у процесі проведення розгляду практичної діяльності, яка здійснюється структурними підрозділами органів місцевого самоврядування стосовно конкретних питань, зокрема, міжнародного співробітництва, необхідно звертати увагу на виконання ними їх безпосередніх функціональних обов'язків. До їх функцій в даному випадку відносяться такі [13]:

- здійснення підготовки проектів розпоряджень сільського, селищного чи міського голови;
- проведення підготовки проектів рішень, що приймаються виконавчим комітетом відповідної ради, зокрема, стосовно затвердження Програми органу місцевого самоврядування у галузі зовнішньоекономічної діяльності.

Отже, одним з важливих показників результативності доцільно вважати кількість розпорядчих документів, що були прийняті органом публічного управління, у певній сфері діяльності якогось структурного підрозділу.

Із першим показником ефективності пов'язаний наступний показник, що характеризує кількість проведених заходів чи прийняту у них участь згідно із затвердженими розпорядчими документами. До таких заходів можуть бути віднесені: конференції, проведення спеціалізованих семінарів, «круглих столів» тощо. Окрему групу показників вимірювання ефективності діяльності окремих підрозділів, що відповідають за певну сферу, наприклад, здійснення міжнародної діяльності, складають результати підготовки і втілення проектів із програм обміну, надання грантів і технічної допомоги. Цей вид діяльності є досить копітким процесом і передає здійснення наступних заходів:

- здійснити пошук донорської установи;
- провести підготовку відповідної проектної заявки згідно із вимогами, перекласти її іноземною мовою;

- здійснити юридичне оформлення участі в процесі співробітництва, для чого слід укласти угоди, затвердити протокол щодо намірів тощо);
- забезпечити оперативну, скоординовану діяльність персоналу у рамках проекту, при цьому паралельно проводячи іншу основну діяльність;
- досягти виконання заходів згідно передбачених планом встановлених обсягів і термінів;
- одержати заплановані результати діяльності, оформити відповідну документацію по них [13].

У деяких випадках цей процес може закінчуватися висловленням відмови із боку потенційних партнерів. Проте працівники виконували підготовку проектної заявки, затрачаючи на цей вид робіт певний час, при цьому були використані визначені ресурси, зокрема, їм виплачувалася заробітна плата. Враховуючи це, більш відповідною оцінкою ефективності роботи у даній ситуації повинно бути співвідношення між кількістю реалізованих проектів і загальною кількістю підготовлених працівниками. Окрім того, залучення до участі у проектах дозволяє дати додатковий ефект, який виражається у створенні сприятливих умов для розвитку місцевої економіки. Зокрема, проведення міжнародних конференцій чи семінарів дозволяє здійснити підтримку місцевого готельного, ресторанного, видавничого видів бізнесу, сфери туризму, торгівельних закладів.

Наступним критерієм, що може бути використаний в процесі оцінювання ефективності роботи структурних підрозділів, які забезпечують вирішення питань міжнародного співробітництва, виступає показник обсягів отриманої громадою наданої їй гуманітарної допомоги. Вона може надходити у вигляді спеціалізованих транспортних засобів (наприклад, пожежних машин, машин швидкої медичної допомоги та ін.), певного медичного обладнання, меблів тощо. Це дозволяє значно зекономити використання громадою бюджетних коштів і сприяє вирішенню багатьох проблем у соціальній сфері [13].

У більшості випадків в діяльності органів місцевого самоврядування їх структурні підрозділи, що займаються питаннями міжнародного

співробітництва, вирішують завдання залучення інвестицій і розвитку підприємництва. В цьому разі для оцінки ефективності їх роботи пропонується використовувати категорії, які ставлять за основу економічну складову. Прикладом може бути обсяг залучених прямих іноземних інвестицій, джерела їх надходження, обсяги зовнішньої торгівлі.

Отже, цільова концепція ефективності управління передбачає, що діяльність публічної організації повинна бути спрямована на досягнення визначених цілей, а показником ефективності управління є ступінь та повнота їх досягнення [11].

Суть системної концепції ефективності управління полягає у тому, що на результати діяльності публічної організації діють впливають як внутрішні фактори, так і зовнішні, а ефективність управління визначається при цьому тис ступенем, яким відзначається адаптація організації до зовнішнього по відношенню до неї середовища. Так, зовнішнє середовище може зазнавати змін під впливом кон'юнктури на ринку праці, коректив, що були внесені у правовому полі діяльності, можуть відбуватися також політичні чи інші зміни. В основі системної концепції досягнення ефективності діяльності публічної установи покладені твердження, що ефективність роботи перебуває у залежності від здатності швидко і ефективно адаптуватися до змін середовища, а також для забезпечення керованості процесів керівник повинен тримати в центрі своєї уваги повний цикл дій [16].

Існуючі наукові концепції та підходи, що використовуються для оцінки ефективності управління, показано на рис. 1.2.

Сутність концепції ефективності управління, побудованої на основі “балансу інтересів”, полягає у тому, що діяльність публічної організації націлена на задоволення сподівань, які мають всі індивідууми та груп, що перебувають у складі керованого середовища, у даному випадку – у територіальних громадах [11, с. 4].

Рисунок 1.2- Концепції та підходи, що застосовуються при визначенні й оцінці ефективності управління [11, с. 3]

Існує також концепція балансу інтересів, сутність якої полягає у тому, що ефективність управління полягає у врахуванні ступеня досягнення поєднання інтересів кожного суб'єкта управління. А саме, вона вимірюється рівнем балансу інтересів сторін, що є зацікавленими у визначених результатах процесу управління [11, с. 4].

Поряд з попередніми концепціями, що покликані оцінити ефективність управління, виділяється також функціональна концепція. Її зміст полягає у тому, що управління розглядається із позиції раціональності організації праці і системи функціонування управлінського персоналу. Ефективність управління при цьому визначається співставленням результатів і власних витрат системи управління. Першочерговими завданнями при проведенні оцінки продуктивності управлінської праці, яка може бути виражена в будь-яких одиницях, виступають встановлення певних обсягів роботи за кожною функцією управління. На ці обсяги впливає велика кількість різноманітних факторів. У місцевому самоврядуванні до них відносяться швидкість надання,

кількість та якість широкого спектру публічних послуг, а також виконання делегованих повноважень. При цьому надзвичайно важливим є процес відстеження відповідності дій менеджерів процесам зміни чинників, які чинять вплив на муніципальні послуги. Виділяється також композиційна концепція ефективності управління. Згідно з її положеннями ефективність управління публічної установи визначається тим, яким є ступінь впливу роботи менеджерів на результати, отримані від діяльності структури загалом. Серед переліку показників, якими характеризуються результати здійсненої діяльності, широко використовуються наступні [11, с. 5]:

- продуктивність праці;
- величина (або відсоток) зниження собівартості послуги чи продукту;
- досягнуті обсяги приросту фінансових показників внаслідок збільшення кількості реалізованих послуг;
- кількість реалізації послуг та інші.

У рамках даної концепції при проведенні визначення ефективності управління широко застосовуються показники економічності, які характеризують роботу управлінського апарату:

- питома вага менеджерів у загальній чисельності працюючих в організації;
- питома вага фонду оплати праці управлінського персоналу в фонді усіх працівників;
- питома вага управлінських витрат у собівартості муніципальних послуг) та інші.

Вище зазначені показники економічності є універсальними і можуть бути застосовані для систем управління у різних сферах публічного управління. Якщо взяти до уваги показники місцевих бюджетів територіальних громад і на їх основі обчислити ефективність діяльності місцевої влади, виникає питання доцільності затрат на місцеве самоврядування у невеликих територіальних громадах через надто високу собівартість та порівняно малу кількість послуг, які надаються ними. Проте при цьому не враховується такий фактор як

доступність та наближеність управлінських послуг до їх споживачів, що є вагомим аргументом на користь їх збереження [14, с.136].

Аналізуючи поняття ефективності, доцільно використати його трактування, глибоко та всебічно викладене у доробку економічної науки. Загальновідомою є теза, що економічна ефективність – це одержання максимальної кількості певних благ в результаті використання наявних ресурсів [15, с. 293].

Для проведення правильної оцінки виконаної роботи та її відповідності одержаних результатів потребам і сподіванням громадян, місцевим органам влади варто проводити постійний аналіз ефективності своєї діяльності. Використання системи критеріїв оцінки дозволяє покращити результативність діяльності місцевих органів влади, підняти рівень якості їх роботи, підвищити відповідальність ОМС перед населенням шляхом налагодження контролю за ступенем поточного виконання завдань та функцій, а також забезпечити точність та гнучкість планування майбутньої діяльності [10, с. 148].

1.3 Нормативно-правова база діяльності суб'єктів місцевого самоврядування

У своїй діяльності органи місцевого самоврядування повинні діяти, виключно дотримуючись вимог законів, різноманітних нормативно–правових актів, які володіють вищою юридичною силою. Це виступає одним з головних принципів місцевого самоврядування, що зафіксовано у ст. 4 Закону України [19]. Слід зазначити, що місцеве самоврядування у нашій державі втілюється на принципах дотримання законності, організаційної, правової, матеріально-фінансової незалежності, самостійності в межах їх повноважень, що визначені прийнятими в країні законами та ін. У переліку законів, що забезпечують регулювання роботи органів місцевого самоврядування, можна виділити їх певні групи.

Найпершим і головним документом, що лежить в основі діяльності місцевого самоврядування, є Конституція України [20]. В Основному Законі

відображено право на місцеве самоврядування (XI розділ). У ній сказано, що місцеве самоврядування виступає в якості права територіальної громади, що утворена жителями одного чи кількох населених пунктів самостійного вирішення питань, що мають місцеве значення. Місцеве самоврядування може практично втілюватися територіальною громадою як безпосередньо, так шляхом створення органів місцевого самоврядування (відповідних рад, їх виконавчих органів). Держава при цьому покликана брати участь у процесі формуванні доходів місцевих бюджетів та здійснювати їх фінансову підтримку.

Також важливим документом, що регулює діяльність ОМС в Україні, виступає Закон [21]. Якщо [19] визначає систему функціонування місцевого самоврядування в Україні, окреслює її правовий статус та механізм взаємодії різних органів влади у ньому, то другий закон торкається роботи депутатів місцевих рад. Він описує межі й гарантії діяльності депутатів, визначає їх правовий статус.

Третій щабель займають нормативно-правові акти, які здійснюють регулювання окремих сфер роботи органів місцевого самоврядування. Зокрема, прозорість діяльності й підзвітність органів влади окреслюються у Законі України [22] та [23]. Обидва згадані вище закони обумовлюють умови й порядок доступу зацікавлених осіб до інформації, що перебуває у розпорядженні органу місцевого самоврядування.

У процесі забезпечення комфортних умов для жителів громади органи місцевого самоврядування застосовують положення Закону України [24]. В тих випадках, коли органи місцевого самоврядування планують розвиток своєї громади, прагнучи ефективно використовувати її територію, вони свої дії здійснюють відповідно до Законів України [25] та [26].

При здійсненні дій місцевого самоврядування у сфері бюджетів, зокрема,

розподілі наявних коштів територіальної громади, за основу беруться положення Бюджетного Кодексу України. Існують і інші закони, які регламентують діяльність місцевої влади.

Використовуються у роботі органів місцевого самоврядування також нормативно-правові акти, що ухвалюються самою місцевою владою, і які набувають характер обов'язковості їх виконання. Зокрема, це Статут територіальної громади, у якому ньому зафіксовані принципи взаємовідносин місцевої влади й членів територіальної громади, розкриваються механізми участі громаді у процесі прийняття значимих рішень. До них, наприклад, відносяться, місцеві ініціативи, загальні збори громадян населених пунктів, громадські слухання. Статут визначає способи впливу громадськості на місцеву владу.

Іншими важливими документами, що приймаються відповідними місцевими радами, є регламенти. Вони становлять перелік правил, згідно з якими діють органи місцевої влади.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІВАНИЧІВСЬКОЇ ОТГ

2.1 Загальна характеристика діяльності Іваничівської ОТГ

Іваничівська об'єднана територіальна громада є наймолодшою на території Іваничівського району. Її створення було започатковане рішенням сесії селищної ради, що відбулася 16.11.2017 року, №20/9, згідно з яким до Іваничівської селищної ради були приєднані Соснинська та Мишівська сільські ради. Свою повноцінну діяльність громада розпочала з початку 2018 року. До складу новоствореної громади увійшло дев'ять населених пунктів, а саме: селище міського типу Іваничі, села Романівка, Лугове, Древині, Менчичі, Соснина, Іванівка, Долинка та Мишів. Громада розташована на загальній території 95,6 км².

Обов'язки селищного голови виконує Войтюк Федір Васильович, а секретарем селищної ради є Сарабуна Володимир Олександрович.

Заснування громади дозволило провести концентрацію різних видів ресурсів - інфраструктурних, трудових, земельних і сприяло тому, щоб нова адміністративна одиниця могла бути більш потужною та ефективно діючою. Створення громади створило передумови для переходу на прямі міжбюджетні відносини, що формуються із державним бюджетом і не бути залежними ні від області, ні від району. Фінансування стало надходити від держави безпосередньо громаді.

Загальна площа, на якій розташована Іваничівська ОТГ, складає 9562 га. З них під присадибними ділянками та забудовою знаходиться 993,7 га (10,4% від загальної площі), під пасовищами - 256,1 га (2,7%), а орна земля займає 6177 га (64,6%). Землі резервного фонду становлять 95,9 га, а землі запасу – 1167 га. Показники розвитку Іваничівської ОТГ станом на 1.01.2020 року наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1– Показники Іваничівської ОТГ станом на 1.01.2020 року

Показники	Одиниці виміру	Значення показника
Загальна площа території	га	95562
Площа земель державної власності	га	1765
Кількість дворів (квартир)	од	2452
Відстань до обласного центру	км	95
Відстань до кордону	км	30
Загальна кількість населення	од	10015
Чисельність людей, які потребують захисту	од	3937
Кількість шкіл на території громади	од	8
Кількість будинків культури, клубів	од	6
Кількість бібліотек	од	5
Кількість дитячих садків	од	3
Кількість лікарень, амбулаторій, ФАП	од	8
Кількість відділень зв'язку	од	3
Кількість АС	од	3
Кількість торгових закладів	од	35

Станом на 01.01.2020 року на території Іваничівської селищної ради знаходиться 2452 дворів та квартир, з них введених після 1991 року – 116 од. На стадії будівництва на даний час перебуває 8 од. будинків із 40 планів, які були видані проведення забудови за роки формування незалежної України на сучасному етапі. Досліджувана ОТГ розташована близько кордону з Польщею, відстань до якої від селища міського типу становить біля 35 км.

Із загальної кількості населення, яка разом складає 10 015 чоловік, працездатне становить 5122 чол., а непрацездатне населення дорівнює 4476 чоловік. Чисельність зайнятого населення - 4557, безробітних осіб - 1367 чол.

На території ОТГ розташовані ряд клубів та будинків культури, зокрема, у смт. Іваничі, с. Мишів, с. Менчичі (не працює), с. Соснина та інших. Бібліотеки знаходяться у таких населених пунктах: смт. Іваничі, с. Менчичі (не працює), с. Древині, с. Мишів, с. Соснина.

Також в ОТГ наявні три дитячі садочки, що знаходяться у селі Мишів, смт. Іваничі. селі Соснина. Лікарні (амбулаторія, ФАП) розміщені у смт. Іваничі, с. Долинка, с. Соснина, с. Менчичі, с. Мишів, с. Древині, с. Іванівка, с. Лугове.

На території Іваничівської ОТГ знаходиться ряд торгівельних закладів, з них у кооперативній власності перебувають заклади у смт. Іваничі (два магазини) та с. Іванівка (два), а в приватній власності – у селах Менчичі (один магазин), Древині (один), Долинка (один), Мишів (два), Соснина (три магазини), селищі міського типу Іваничі (двадцять п'ять).

Керівництво громади складається з наступних осіб:

- Войтюк Федір Васильович - селищний голова;
- Сарабуна Володимир Олександрович - секретар селищної ради;
- Пасевич Микола Федорович - заступник селищного голови з питань діяльності виконавчих органів;
- Березюк Віктор Григорович - заступник селищного голови з гуманітарних питань;
- Бабусюк Валентина Ігорівна - керуючий справами (секретар) виконавчого комітету;
- Синюк Марія Іванівна – виконує обов'язки старости у селах Менчичі та Соснина;
- Романюк Галина Григорівна - виконує обов'язки старости у селах Іванівка, Мишів, Лугове, Древині.

Дані фонду оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування Іваничівської ОТГ у 2018 році наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Дані фонду оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування Іваничівської ОТГ у 2018 році

Найменування посадових осіб	Кількість посадових осіб, осіб	Фактичний річний фонд оплати праці, грн.
Голова ради	1	296390,22
Заступник голови ради	2	476712,03
Секретар ради	1	249008,00
Староста	2	425558,03
Керівники підрозділів та їх заступники	7	1036356,11
Інші посадові особи	20	1578796,04
Інший персонал	19	644286,00
Всього	33	4062820,43

На даний час в Іваничівській ОТГ створено та функціонують наступні відділи:

- 1) фінансовий відділ (три особи - начальник відділу та два головних спеціалісти);
- 2) відділ бухгалтерського обліку, звітності та господарського забезпечення (15 осіб);
- 3) загальний відділ (п'ять осіб - начальник відділу, секретар, головний спеціаліст, два діловоди);
- 4) юридичний відділ (три особи - начальник відділу, головний спеціаліст та працівник, що відповідає за військовий облік);
- 5) відділ комунальної власності, земельних відносин та інфраструктури (начальник відділу, два головних спеціалісти, спеціаліст I категорії та два спеціалісти-землевпорядники);
- 6) гуманітарний відділ (чотири особи - начальник відділу та три головних спеціалісти).

Структура фонду оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування Іваничівської ОТГ за видами виплат у 2018 році наведено на рис. 2.1.

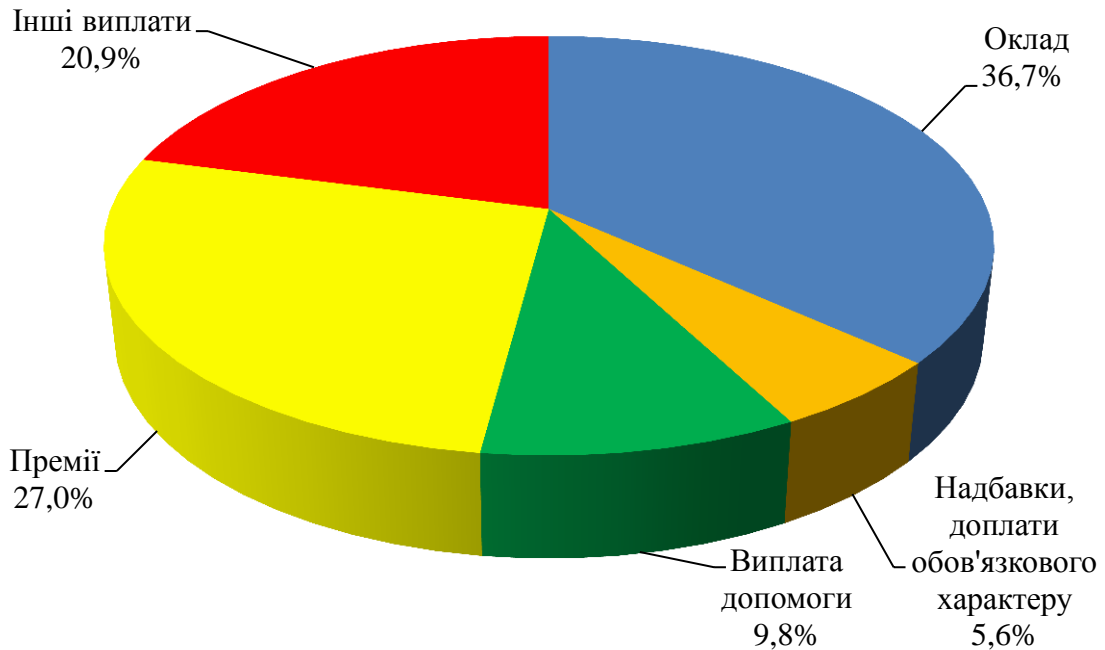

Рисунок 2.1 – Структура фонду оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування Іваничівської ОТГ за видами виплат у 2018 році

З наведених даних робимо висновок, що у структурі фонду оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування Іваничівської ОТГ за видами виплат у 2018 році найбільша частка належала виплатам за окладами – 1489695 грн., або 36,7%. Надбавки, а також доплати, що носять обов'язковий характер, склали біля 227757 грн., або 5,6%, а виплата допомог - 398054 грн, або 9,8%. Важлива роль у стимулюванні праці посадових осіб при цьому відводилася перміюванню. Так, на виплату премій було спрямовано 1097000 грн., або 27,0% загального фонду оплати праці, а інші виплати становили 850314 грн., або 27,0% від його величини.

Розподіл робочої сили в Іваничівській ОТГ подано на рис. 2.2.

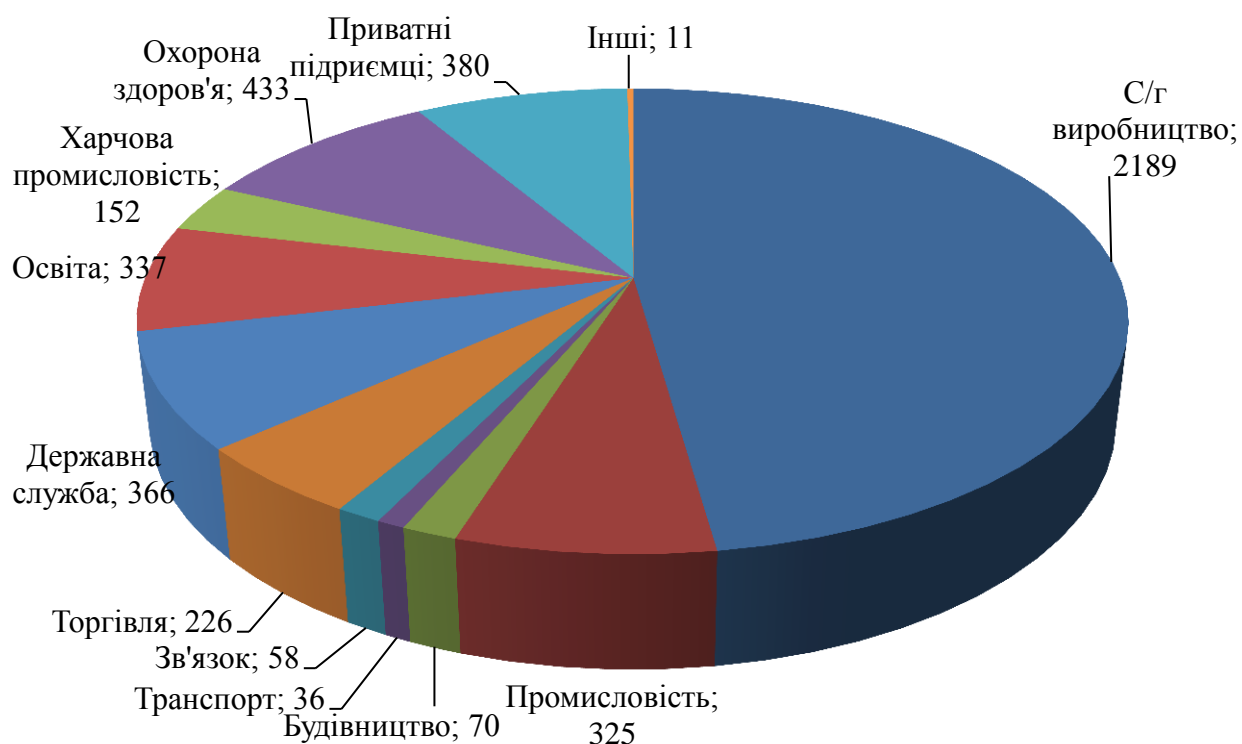

Рисунок 2.2 - Розподіл робочої сили (кількість зайнятих осіб) в Іваничівській ОТГ станом на 1.01.2020 року

За даними рис. 2.2 приходимо до висновку, що найбільша частка зайнятих осіб в Іваничівській ОТГ припадає на сільськогосподарське виробництво – 2189 працівник. У промисловості зайнято у 6,7 рази менше осіб, тобто 325. Значна кількість робочої сили працює у сфері охорони здоров'я – 433 особи, торгівлі – 266, освіти – 337 особи. Приватними підприємцями є 380 особи, а кількість зайнятих у державній службі складає 366 осіб. Інші галузі діяльності відзначаються значно меншою кількістю працівників ОТГ.

Дані по категоріях осіб, що проживають на території Іваничівської об'єднаної територіальної громади і при цьому потребують соціального захисту, наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Категорії осіб Іваничівської ОТГ, що потребують соціального захисту (кількість чол.)

Категорії	Кількість
Пенсіонери	3389
з них одинокі	109
Інваліди II Світової війни	14
Учасники бойових дій	75
Репресовані (реабілітовані)	5
Інваліди всіх груп	317
Багатодітні сім'ї	132
Діти багатодітних сімей	409
Діти інваліди	31
Діти-сироти	12
Одинокі матері	63

На основі даних таблиці 2.3 приходимо до висновку, що пенсіонери займають лідируючу позицію серед осіб, що потребують соціального захисту в Іваничівській ОТГ – 3389 осіб, з них одинокими є 109 осіб, саме вони потребують особливої уваги і піклування. На території громади проживають 75 учасників бойових дій, 14 інвалідів II Світової війни, 5 репресованих, 317 інвалідів, 132 багатодітні сім'ї, у яких росте 409 дітей. Дітей-інвалідів в ОТГ налічується 31 особа, дітей-сиріт - 12, одиноких матерів - 63. Отже, значна частина громади є соціально незахищеною.

2.2 Аналіз фінансового забезпечення заходів у сфері ефективного функціонування громади

Доходи Іваничівської селищної ради дозволяють як забезпечити задоволення поточних потреб громади, так і спрямувати свої зусилля на досягнення довгострокових цілей розвитку. При цьому доходи бюджету досліджуваної громади включають власні та міжбюджетні трансферти (які безповоротно передані громаді з державного бюджету). У таблиці 2. відображено дані щодо доходів Іваничівської ОТГ у 2018-2019 роках.

Таблиця 2.4 – Аналіз динаміки надходжень до бюджету Іваничівської ОТГ у 2018-2019 роках

Найменування виду доходів бюджету	Загальний фонд, тис. грн.		Спеціальний фонд, тис. грн.		Всього доходів, тис. грн.		Відхилення загальної суми доходів 2018 р. від 2017 р.	
	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	абсол., тис. грн.	відносно, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Податкові надходження, у тому числі:	19635,9	22160,8	0	0	19635,9	22160,8	2524,9	12,9
- податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	12305,0	14329,8	-	-	12 305,0	14329,8	2024,8	16,5
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	0,6	1,0	-	-	0,6	1,0	0,4	66,7
Внутрішні податки на товари та послуги	1758,9	1785,0	-	-	1758,9	1785,0	26,1	1,5
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (бензин)	283,2	285,0	-	-	283,2	285,0	1,8	0,6
Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (бензин)	1075,7	1150,0	-	-	1075,7	1150,0	74,3	6,9

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів	400,00	350,0	-	-	400,00	350,0	-50,0	-12,5
- місцеві податки разом	5571,4	6 045,0	-	-	5571,4	6045,0	473,6	8,5
а) податок на майно	2733,4	2305,0	-	-	2733,4	2305,0	-428,4	-15,7
б) єдиний податок	2838,0	3740,0	-	-	2838,0	3740,0	902,0	31,8
2. Неподаткові надходження	681,9	210,0	-	-	681,9	210,0	-471,9	-69,2
Доходи від власності та підприємницької діяльності	6,2	5,0	-	-	6,2	5,0	-1,2	-19,4
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	675,7	205,0	-	-	675,7	205,0	-470,7	-69,7
3. Власні надходження	-	-	1490,1	1100,3	1490,1	1100,3	-389,8	-26,2
4. Доходи від операцій з капіталом	-	-	150,0	10,0	150,0	10,0	-140,0	-93,3
5. Цільові фонди	-	-	84,5	-	84,5	-	-84,5	-100,0
Разом доходів	20317,9	22370,8	1724,6	1110,3	22042,5	23481,1	1438,6	6,5
Разом трансфертів	31703,0	33040,8	-	-	31703,0	33040,8	1337,8	4,2
Всього	52020,9	55411,6	1724,6	1110,3	53745,4	56521,9	2776,5	5,2

У процесі проведення реформи децентралізації в Іваничівській об'єднаній територіальній громаді за минулий рік відбулося зростання суми надходжень до місцевого бюджету. З наведених у табл. 2. даних можна побачити, що загальна сума доходів Іваничівської ОТГ у 2018 році складала 53745,4 тис. грн. У їх складі 52020,9 тис. грн., або 96,8% займали доходи загального фонду, а 1724,6 тис. грн., або 3,2% – доходи спеціального фонду. У наступному році доходи загального фонду збільшилися на 3390,7 тис. грн., тобто на 6,5%. Надходження спеціального фонду, навпаки, зменшилися на 614,3 тис. грн., або на 35,6%. Внаслідок цих змін загальна сума доходів Іваничівської ОТГ у 2019 році зросла на 2776,5 тис. грн., що становило 5,2%.

Формування доходів загального фонду здійснювалося за рахунок різних складових. Так, у 2018 році податкові надходження склали 19635,9 тис. грн., що становило 37,7% всієї суми доходів загального фонду.

У таблиці 2.5 розкрито напрями видатків Іваничівської ОТГ у 2018-2019 роках.

Таблиця 2.5 - Видатки Іваничівської ОТГ у 2018-2019 роках

Найменування напрямів видатків	Сума, тис. грн.		Відхилення видатків 2019 р. від 2018 р.	
	2018 рік	2019 рік	абсол. (+,-), тис. грн.	відносне (%)
1	2	3	4	5
Державне управління	5651,3	7047,0	1395,7	24,7
Освіта	24438,3	36555,6	12117,3	49,6
Соціальний захист та соціальне забезпечення	325,0	290,0	-35,0	-10,8
Культура і мистецтво	1970,7	1773,5	-197,2	-10,0

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5
Фізична культура і спорт	20,0	30,0	10,0	50,0
Житлово-комунальне господарство	1967,0	1395,0	-57,2	-29,0
Економічна діяльність	2709,5	2 268,3	-441,2	-16,3
Резервний фонд	50,0	50,0	0,0	-
Міжбюджетні трансферти	16613,6	7112,5	-9501,1	-57,2
З них:				
а) субвенції з місцевого бюджету іншим місцевим бюджетам на здійснення програм у галузі освіти за рахунок субвенцій з державного бюджету	5305,2	-		
б) субвенції з місцевого бюджету іншим місцевим бюджетам на здійснення програм та заходів у галузі охорони здоров'я за рахунок субвенцій з державного бюджету	7239,9	6436,9	-80,3	-11,1
в) субвенції з місцевого бюджету іншим місцевим бюджетам на здійснення програм та заходів за рахунок коштів місцевих бюджетів	4068,5	675,6	-3392,9	-83,4
Всього	53829,9	56521,9	2692,0	5,0

З вище наведеної таблиці видно, що у 2019 році відбулося суттєве зростання видатків Іваничівської ОТГ на цілі державного управління (на 1395,7 тис. грн., або на 24,7%), освітню сферу (на 12117,3 тис. грн., або на 49,6%), фізичної культури та спорту (на 10,0 тис. грн., або 50,0%). Всі інші напрями видатків за цей період порівняно з попереднім роком зменшилися.

Рисунок 2.3 наочно ілюструє стан фінансування окремих напрямків видатків Іваничівської ОТГ у 2018 році.

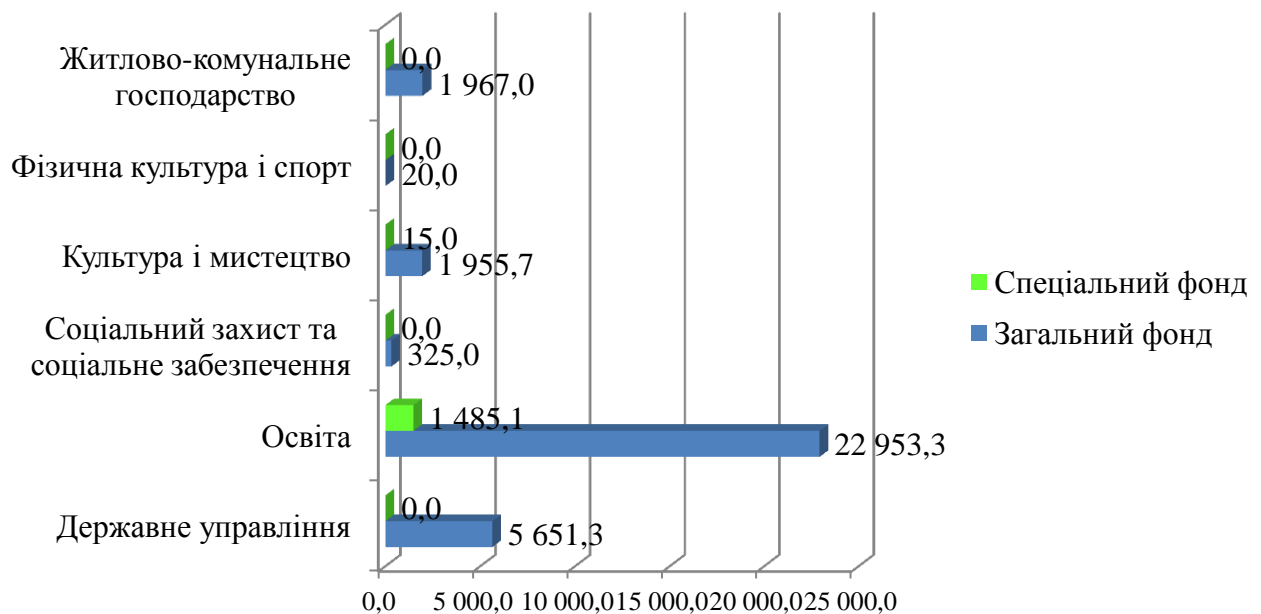

Рисунок 2.3 - Фінансування окремих напрямків видатків Іваничівської ОТГ у 2018 році

На основі аналізування даних, наведених на рис. 2.3, робимо висновок, що освітня сфера займала домінуючу частку всього обсягу фінансування видатків Іваничівської ОТГ у 2018 році. На її розвиток було спрямовано 22953,3 тис. грн. коштів загального фонду та 1485,1 тис. грн. спеціального фонду. Також значні суми були необхідні для забезпечення функціонування потреб державного управління, для чого із загального фонду виділено 5651,3 тис. грн. На третьому щаблі за обсягами фінансування знаходилися витрати на цілі культури й мистецтва. Ці потреби були профінансовані за рахунок 1955,7 тис. грн., виділених із загального фонду, та 15,0 тис. грн. – зі

спеціального. Потреби соціального захисту населення та його соціального забезпечення, а також утримання і розвиток житлово-комунального господарства були забезпечені шляхом фінансування виключно із загального фонду Іваничівської ОТГ.

Фінансування окремих напрямків видатків Іваничівської ОТГ у 2019 році графічно показано на рис. 2.4.

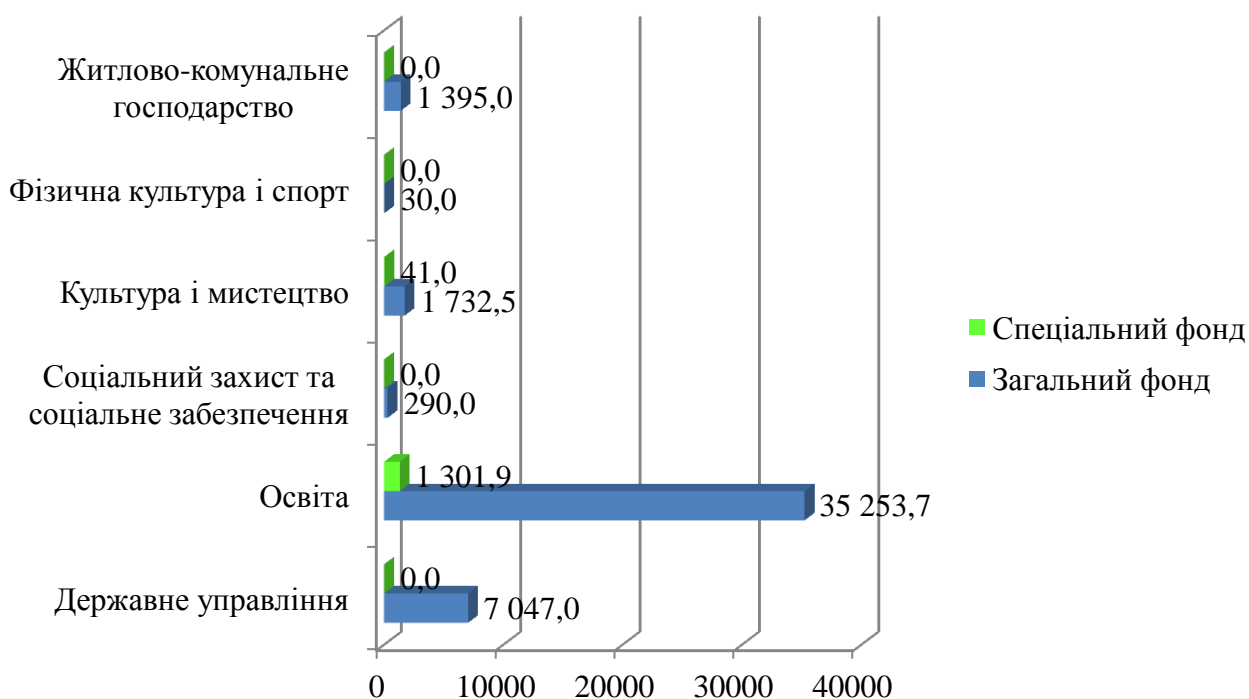

Рисунок 2.4 - Фінансування окремих напрямків видатків Іваничівської ОТГ у 2019 році

З рис. 2. видно, що загальні пропорції фінансування напрямків видатків Іваничівської ОТГ у 2019 році були подібні до пропорцій у попередньому році, проте за останній досліджуваний рік спостерігалось подальше збільшення витрат на державне управління, освіту, а також фізкультуру та спорт. Проте решта видатків громади скоротилися внаслідок нестачі фінансових ресурсів, зокрема, на такі важливі галузі як сфера соціального захисту й соціального забезпечення, культура й мистецтво, житлово-комунальне господарство.

Структура видатків Іваничівської ОТГ у 2019 році у відсотковому вираженні відображена на рис. 2.5.

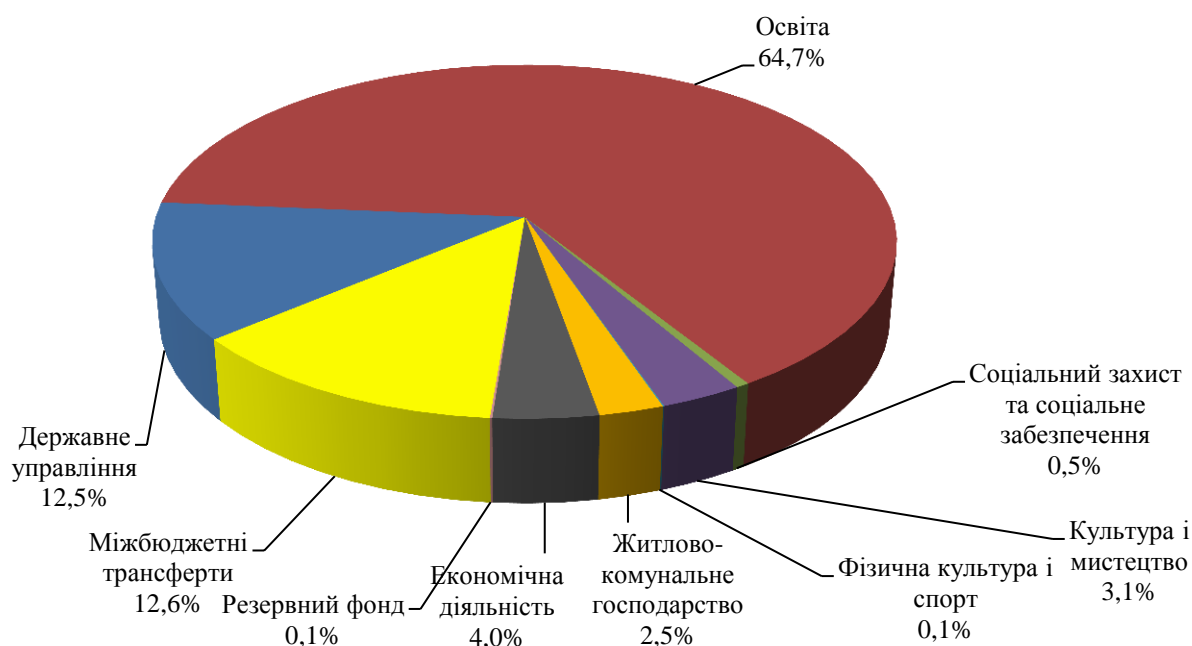

Рисунок 2.5 - Структура видатків Іваничівської ОТГ у 2019 році

З рисунку видно, що у структурі видатків Іваничівської ОТГ у 2019 році найбільша частка належала видаткам на освіту – 64,7%, а також значна частка припадала на міжбюджетні трансфери – 12,6% та видатки, пов’язані з потребами державного управління – 12,6%. Наступні місця займали видатки на фінансування потреб економічної діяльності – 4,0%, розвитку культури й мистецтва – 3,1%, утримання житлово-комунального господарства – 2,5% та інші.

Інформація щодо складу та динаміки видатків на економічну діяльність Іваничівської ОТГ у 2018-2019 роках відображена у табл. 2.6. За даними цієї таблиці приходимо до висновку, що сума видатків, виділених на економічну діяльність Іваничівської ОТГ 2019 році, скоротилася порівняно з попереднім роком на 441,2 тис. грн., або на 16,3%, що негативно вплинуло на стан економіки даної громади.

Таблиця 2.6 - Склад та динаміка видатків на економічну діяльність Іваничівської ОТГ у 2018-2019 роках

Найменування видатків	Сума, тис. грн.		Відхилення видатків 2019 р. від 2018 р.	
	2018 рік	2019 рік	абсол. (+,-), тис. грн.	відносне (%)
Сільське, лісове, рибне господарство та мисливство	25,0	50,0	25,0	100,0
Будівництво та регіональний розвиток	150,0	10,0	-140,0	-93,3
Транспорт, транспортна інфраструктура, дорожнє господарство	2450,0	2208,3	-241,7	-9,9
Інша програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	84,5	50,0	-34,5	-40,8
Всього	2709,5	2 268,3	-441,2	-16,3

У 2019 році спостерігалось скорочення видатків на економічну діяльність Іваничівської ОТГ майже по всіх напрямках, за винятком сільського, лісового, рибного господарства й мисливства. Найбільше було скорочено видатків на будівництво й регіональний розвиток – на 140,0 тис. грн., або на 93,3%. Це вимагає активного пошуку джерел фінансування розвитку громади у багатьох важливих напрямках її розвитку.

2.3 Оцінка ефективності заходів у сфері функціонування та розвитку Іваничівської ОТГ

Іваничівською ОТГ здійснюється ряд заходів, націлених на покращення функціонування та розвитку даної громади. Враховуючи незадовільний стан доріг, основні акценти у 2018-2019 роках році було зроблено на залучення коштів для проведення ремонту дороги Іваничі - Бубнів. При цьому було освоєно 18,2 млн. грн., з яких 3 мільйони гривень склали власні кошти, а 15,2 мільйони гривень надійшли із обласного бюджету. Обраний напрямок діяльності громади щодо здійснення ремонту доріг було продовжено і у наступних періодах. У 2019 році було завершено ремонт дороги Бубнів-Іваничі, а доріг Соснина – Грибовиця і Мишів – Іванівка. Це дало можливість належним чином вирішити завдання забезпечення транспортного сполучення із центром громади, а також покращило можливості реалізації виробленої сільськогосподарської продукції для індивідуальних товаровиробників. Адже на сьогоднішній день сприяння розвитку індивідуальних форм господарювання населення у сільській місцевості є важливим шляхом вирішення завдання зайнятості жителів громади.

У процесі децентралізації передача соціальних об'єктів на баланс громади переходило поетапно. Так заклади культури були передані з 1 січня 2017 року, бібліотеки – з 1 квітня, а навчальні заклади – з 1 липня. Це дало можливість поетапно провести процес передачі, сформувати структуру управління соціальними об'єктами, проте не привели до можливості вирішення тих нагальних проблем, які існують в даних закладах уже не один рік.

Формуючи громаду, розрахунки були на більш суттєве надходження фінансування по інфраструктурній субвенції, проте жителі смт. Іваничі (біля 6,8 тис. чол.) не були включені в розрахунки державою. Аналогічна ситуація з фінансуванням медичних програм. У розрахунки не було враховано витрати, пов'язані з функціонуванням Іваничівської амбулаторії загальної практики сімейної медицини, хоча потенціал сімейних лікарів тут найбільший, і кількість пацієнтів, що обслуговуються, теж найбільша.

На проведення благоустрою у 2018 році було спрямовано два мільйони гривень, а також сімсот тисяч гривень на проведення ремонту водопроводів, що розташовані по вулицях Ювілейна та Заводська. Також за цей період було здійснено ремонт водопроводу по вул. Будівельна, на який надійшло 250 тис. грн., капітальний ремонт санітарних кімнат, що розіщені ув НВК «ЗОШ I-III ст. №1 – гімназія», придбано комп'ютерну техніку для потреб КЗ «Іваничівська ЗОШ I-III ст. №2 ім. Лелюкова», встановлено дитячі майданчики у кожному населеному пункті громади. Забезпечено потреби освітлення вул. Незалежності у смт. Іваничі, завершено аналогічні роботи по вул. залізничній у цьому ж населеному пункті.

Перелік напрямів видатків Іваничівської ОТГ, що фінансувалися у 2018 році за рахунок коштів бюджету розвитку, наведено у таблиці 2.7.

Таблиці 2.7 - Перелік напрямів видатків Іваничівської ОТГ, що фінансувалися у 2018 році за рахунок коштів бюджету розвитку

Найменування видатків	Сума, тис. грн.	Частка у структурі. %
Придбання літератури	10,0	6,3
Розроблення генерального плану населеного пункту	115,0	71,9
Актуалізація картографічної основи	35,0	21,8
Усього	160,0	100

З таблиці 2.7 бачимо, що найбільша сума видатків Іваничівської ОТГ, що фінансувалися у 2018 році за рахунок коштів бюджету розвитку, припадала на витрати на розроблення генерального плану даного населеного пункту, а саме 115,0 тис. грн., або 71,9%. Витрати на актуалізацію картографічної основи склали 35,0 тис. грн., або 21,8%. На придбання літератури було спрямовано 10,0 тис. грн., або 6,3%. Перелік напрямів видатків Іваничівської ОТГ, що фінансувалися у 2019 році за рахунок коштів бюджету розвитку, наведено у

таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 - Перелік напрямів видатків Іваничівської ОТГ, що фінансувалися у 2019 році за рахунок коштів бюджету розвитку

Найменування видатків	Сума, тис. грн.	Частка у структурі, %
Придбання принтера	6,6	2,6
Капітальний ремонт покрівлі приміщення корпусу №1 НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів №1-гімназія» смт. Іваничі	150,0	59,3
Капітальний ремонт покрівлі приміщення корпусу №2 НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів №1-гімназія» смт. Іваничі	25,0	9,9
Капітальний ремонт спортзалу КЗ «Іваничівська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 імені Юрія Лелюкова», смт. Іваничі	10,0	4,0
Капітальний ремонт спортзалу ЗОШ I-III ступеня с. Мишів Іваничівського району Волинської області	15,0	5,9
Придбання літератури	36,0	14,3
Розроблення генерального плану населеного пункту	10,0	4,0
Усього	252,6	100

Серед основних напрямів видатків Іваничівської ОТГ, що фінансувалися у 2019 році за рахунок коштів бюджету розвитку, найбільша суму становили затрати на проведення капітального ремонту покрівлі приміщення корпусу №1 НВК "Загальноосвітня школа I-III ступенів №1-гімназія" смт. Іваничі, їх частка була рівні 59,3%. На здійснення капітального ремонту покрівлі приміщення корпусу №2 цієї ж школи було виділено 25,0 тис. грн., або 9,9%. Фінансування капітального ремонту спортзалу ЗОШ I-III ступеня с. Мишів Іваничівського району Волинської області складало 15,0 тис. грн., або 5,9% від загальної величини видатків, що фінансувалися у 2019 році за рахунок коштів бюджету розвитку. Витрати на придбання літератури за цей період становили 36,0 тис. грн., або 14,3%, а на розроблення генерального плану населеного пункту дорівнювали 10,0 тис. грн., або 4,0%.

Перелік місцевих програм Іваничівської ОТГ, які фінансувалися за рахунок коштів селищного бюджету у 2018-2019 роках, подано у табл. 2.9.

Таблиця 2.9 - Перелік місцевих програм Іваничівської ОТ, які фінансувалися за рахунок коштів селищного бюджету у 2018-2019 роках

Найменування видатків	Сума, тис. грн.		Відхилення видатків 2019 р. від 2018 р.	
	2018 рік	2019 рік	абсол. (+,-), тис. грн.	відносне, %
1	2	3	4	5
Соціальний захист та соціальне забезпечення	325,0	290,0	-35,0	-10,8
Культура і мистецтво	30,0	136,0	106,0	353,3
Фізична культура і спорт	20,0	30,0	10,0	50,0

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5
Житлово- комунальне господарство	1 967,0	1 215,0	-752,0	-38,2
Транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатика	2 450,0	2 423,3	-26,7	-1,0
Сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство	25,0	25,0	0	-
Всього	4 817,0	4 200,3	-616,7	-12,8

З даних табл. 2.9 робимо висновок, що у 2019 році порівняно з попереднім роком спостерігалось зростання фінансування місцевих програм розвитку Іваничівської ОТГ у сфері культури і мистецтва (на 106,0 тис. грн., або на 353,3%) та фізичної культури й спорту (на 10,0 тис. грн., або 50,0%). Фінансування інших напрямів видатків за рахунок коштів селищного бюджету у 2019 році скоротилося або залишалось на тому ж рівні.

На відміну від інших громад району в Іваничівській ОТГ уже давно функціонує комунальна служба – ВУЖКГ смт. Іваничі, хоч проблем у цій галузі дуже багато. Це зношеність і аварійний стан більшості водопровідно-каналізаційних мереж, застаріла техніка. Вирішення нагальних питань у цій

сфері вимагає залучення значних фінансових ресурсів, яких на даний час не вистачає для повноцінного функціонування різних сфер.

Діяльність селищної ради передбачає здійснення заходів щодо розвитку міжнародного співробітництва. Так, у 2017 році селищною радою укладено Угоди про партнерство та співробітництво із громадою Ерцгаузен (Німеччина) та за підтримки команди народного депутата України Ігоря Гузя – із гміною Конськоволя (Польща). Стало традицією проведення двосторонніх зустрічей з метою обміну досвідом та кращими практиками з питань розвитку культури, місцевого самоврядування, впровадження енергозберігаючих заходів у закладах бюджетної сфери.

Загалом, у громаді не швидкими темпами, але відбуваються певні позитивні зміни. Селищна рада націлена надалі здійснювати комплекс робіт з проведення ремонту доріг, водопровідних мереж, благоустрою територій громади, зміцнення матеріально-технічної бази підзвітних закладів громади з метою забезпечення їх якісної роботи, а також виготовлення генерального плану земель громади, що дасть можливість проведення обліку земель, планування інфраструктурного розвитку громади.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІВАНИЧІВСЬКОЇ ОТГ

3.1 Пропозиції щодо визначення переліку існуючих проблем, що перешкоджають підвищенню ефективності функціонування громади

Оскільки критерієм ефективності діяльності органу місцевого самоврядування є те, наскільки високим є рівень задоволення життєвих потреб населення у конкретних напрямках, то наявність покращення стану основних сфер життєдіяльності громади за два останні минулих роки може вважатися показниками результативності роботи селищної ради. Вважаємо доцільно визначити переліку існуючих проблем, що перешкоджають підвищенню ефективності функціонування громади, для чого необхідно дізнатися погляди на цю проблему як з боку працівників Іваничівської селищної ради, так і населення громади.

Нами було проведене опитування 30 працівників Іваничівської селищної ради з метою з'ясувати, які причини перешкоджають їх роботі та відповідно ефективному функціонуванню ОТГ.

Цілями проведеного опитування було визначити: зацікавленість працівників Іваничівської ОТГ у роботі при виконанні професійних функцій; стан морально-психологічного клімату в колективі, зокрема, наявність конфліктів, взаємної підтримки та взаємодопомоги в роботі, стосунки з керівництвом; рівень задоволеності матеріальним стимулюванням праці; наявність можливостей для кар'єрного росту та удосконалення професійного рівня; рівність та справедливість у ставленні керівництва до всіх працівників селищної ради, чіткість розподілу професійних завдань між працівниками селищної ради; оцінку дієвості наявної нормативно-правової бази місцевого самоврядування з боку працівників селищної ради; визначення переліку заходів, впровадження яких дозволять підвищити ефективність діяльності ОТГ.

Отримані результати опитування працівників селищної ради результати відображено на рис. 3.1.

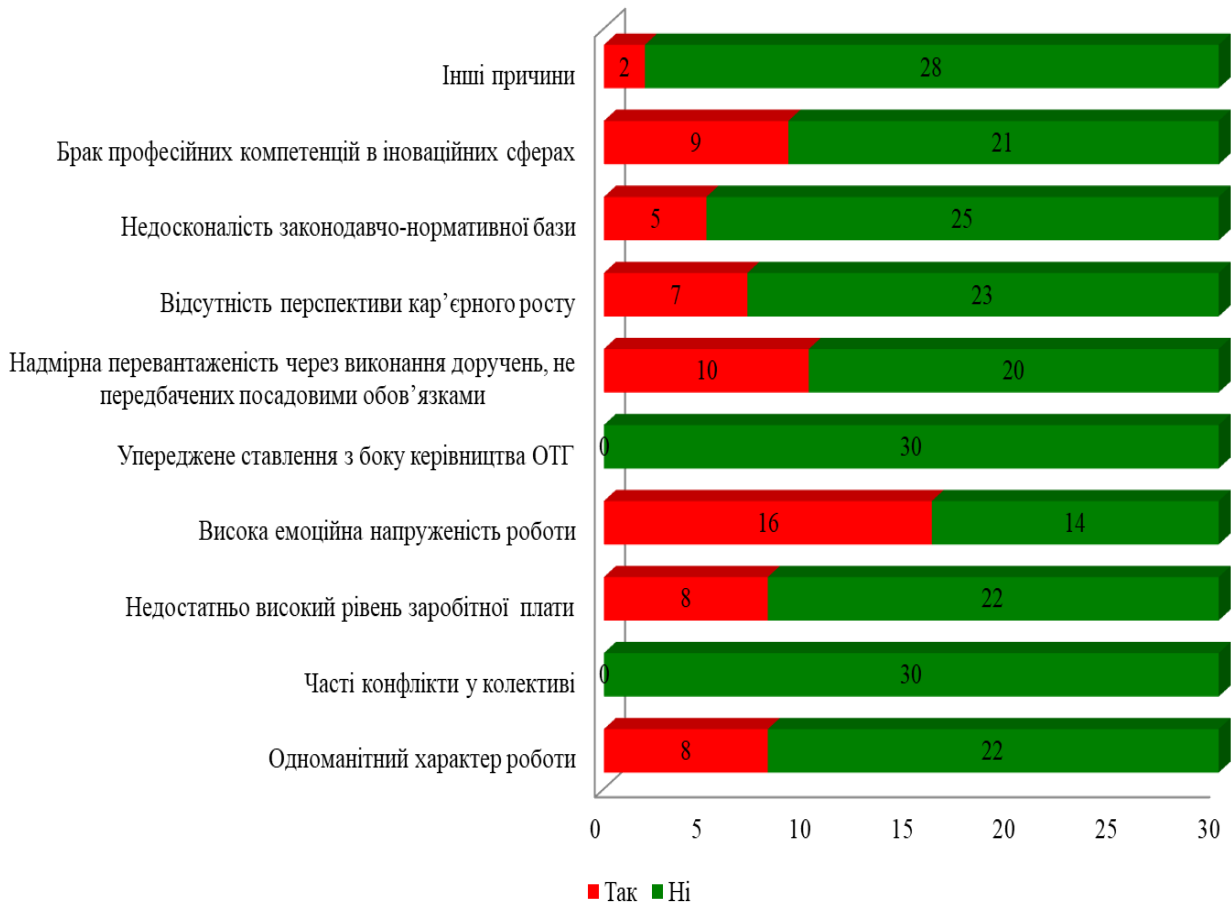

Рисунок 3.1 – Результати анонімного опитування працівників Іваничівської ОТГ щодо причин, які перешкоджають налагодженню їх ефективної роботи

За даними рис. 3.1 робимо висновок, що найбільша кількість респондентів відзначила як чинники, що перешкоджають ефективному здійсненню ними функцій публічного управління в Іваничівській ОТГ, високу емоційну напруженість роботи (16 осіб з 30, або 53,3%), надмірну перевантаженість через виконання доручень, не передбачених посадовими обов'язками (10 осіб, або 33%), а також брак професійних компетенцій в інноваційних сферах (9 осіб, або 30%). Це вимагає оптимізації управлінської діяльності в Іваничівській селищній раді, покращення розподілу професійних завдань між працівниками, а також впровадження заходів щодо здобуття

додаткових знань, вмінь та навиків працівниками селищної ради в умовах використання новітніх технологій публічної діяльності.

Недостатньо високий рівень заробітної плати та одноманітність роботи як стримуючі чинники для забезпечення ефективної роботи у селищній раді були названі 8 особами (27% опитаних), відсутність перспективи кар'єрного росту – 7 особами (23%), недосконалість законодавчо-нормативної бази- 5 (17%). Ще дві особи назвали інші причини, які не були зазначені в анкеті для проведення опитування. У той же час такі причини як упереджене ставлення до працівників з боку керівництва ОТГ та наявність частих конфліктів у колективі не були відмічені жодним з опитаних, що говорить про демократичний стиль управління у селищній раді та сприятливий морально-психологічний клімат у колективі.

З рис 3.1 також простежується той факт, що найбільша кількість опитаних працівників Іваничівської ОТГ серед причин, які перешкоджають налагодженню ефективної роботи досліджуваного органу місцевого самоврядування, назвали високу емоційну напруженість роботи. Для виявлення чинників, які зумовлюють таке явище у їх роботі, було додатково з'ясовано думку працівників, що відзначили негативний вплив цього фактору. Отримані в результаті цього дані наведено на рис. 3.2.

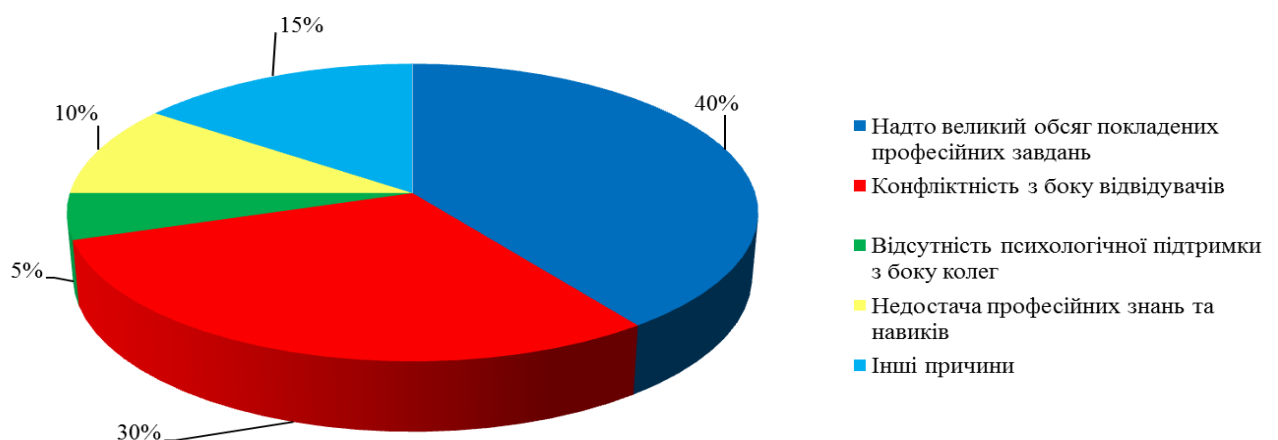

Рисунок 3.2 – Причини підвищеної емоційної напруженості працівників Іваничівської селищної ради при здійсненні професійної діяльності

У результаті проведеного нами опитування з цього питання було з'ясовано, що надто великим вважають обсяг покладених на них професійних завдань 40% опитаних, конфліктність з боку відвідувачів було відмічено 30% респондентів, відсутність психологічної підтримки з боку колег - лише 5%, недостатність професійних знань та навиків у певних сферах публічного управління – 10%, а інші причини зазначили у своїх відповідях 15% опитаних працівників Іваничівської селищної ради. Отже, для підвищення ефективності діяльності працівників органу місцевого самоврядування керівництву необхідно:

- проводити більш чіткий розподіл професійних завдань;
- організувати тренінги зі психології комунікацій з громадянами, що звертаються у селищну раду;
- підвищувати професійні знання та навички персоналу для покращення якості рішень, що приймаються в інноваційних сферах роботи органу місцевого самоврядування.

Нами також було проведене опитування жителів Іваничівської об'єднаної територіальної громади. Їм ставилося питання: «Чи ефективною, на Вашу думку, є діяльність органу місцевого самоврядування за два минулих (2018-2019) роки?» Результати цього опитування відображені на рис. 3.3.

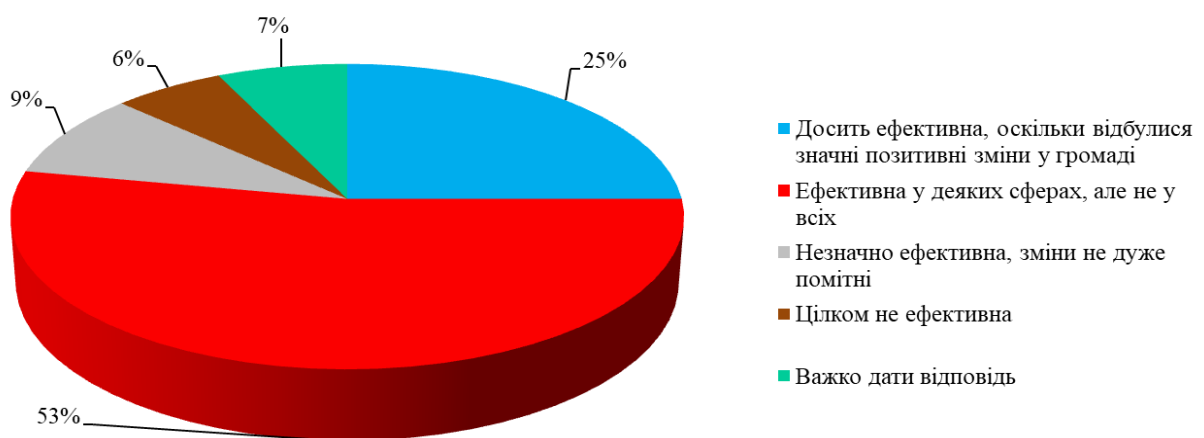

Рисунок 3.3 – Оцінка населенням Іваничівської ОТГ ефективності діяльності органу місцевого самоврядування за 2018-2019 роки

Досить ефективною роботу Іваничівської селищної ради вважають 25% опитаних, які відмітили наявність значних позитивних змін у громаді. Ефективною її діяльність у деяких сферах вважають при цьому 53% опитаних, а незначно ефективною – 9%, оскільки, на їхню думку, зміни у громаді не дуже помітні. І, нарешті, цілком неефективною було оцінено роботу органу місцевого самоврядування 6% опитаних. Відповідь на поставлене питання при цьому не змогли дати 7%. Отже, більшість опитаного населення смт. Іваничі та сіл, що увійшли до складу ОТГ, повністю або частково позитивно оцінює діяльність Іваничівської селищної ради, оскільки за два минулі роки було практично реалізовано ряд заходів, які сприяли розвитку громади.

Також нами було проведено опитування жителів Іваничівської громади відносно того, чи покращився стан основних сфер життєдіяльності громади за два останні минулих роки (2018-2019 рр.). Розподіл відповідей опитаних жителів Іваничівської громади з даного питання наведено на рис. 3.4.

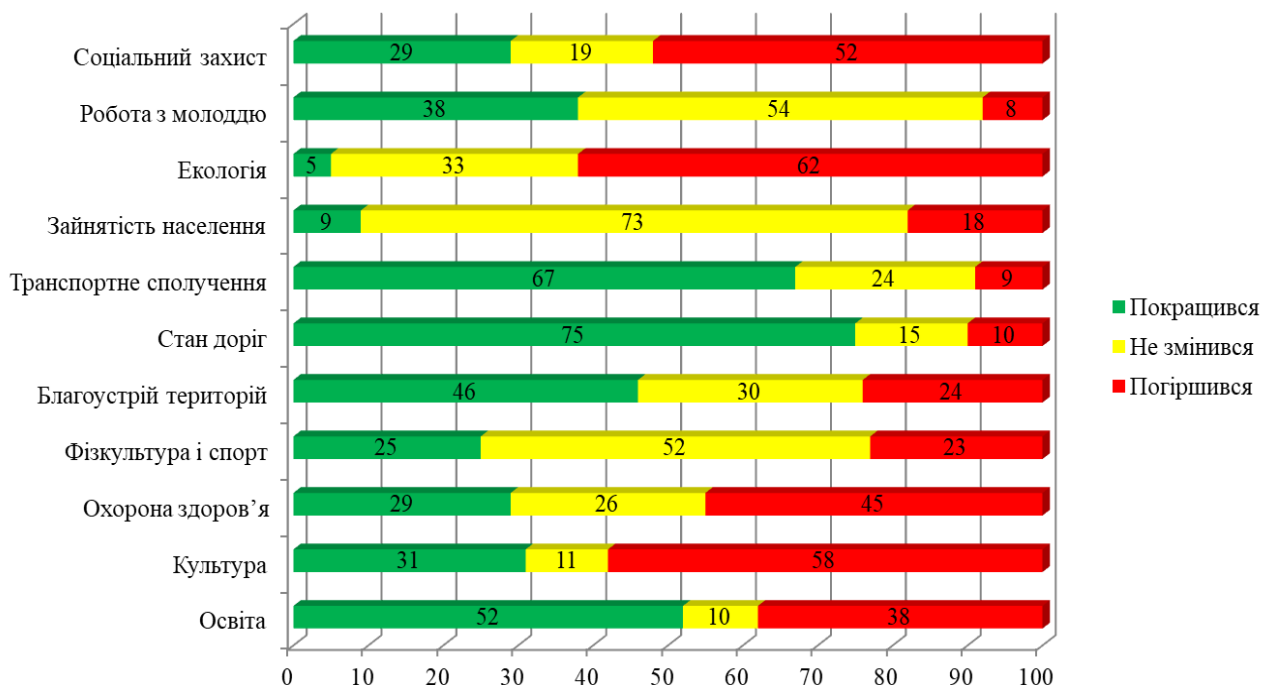

Рисунок 3.4 - Розподіл відповідей опитаних жителів Іваничівської громади відносно того, чи покращився стан основних сфер життєдіяльності громади за два останні минулих роки (2018-2019 рр.)

Дані рис. 3.4 засвідчують, що більшість опитаних відмітили відчутні позитивні зміни щодо стану доріг (75%), транспортного сполучення (67%) та освіти (52%, що було в основному зумовлено проведенням капітального ремонту приміщень деяких комунальних навчальних закладів громади). 46% респондентів у своїх відповідях зазначили наявність позитивних зрушень щодо проведення благоустрою територій. Не помітили якогось істотних змін більшість опитаних жителів у сферах зайнятості населення (73%), фізкультури та спорту (52%), а також роботи з молоддю (54%). Тенденція до погіршення ситуації більшістю респондентів була відмічена у сферах екології (62%), культури (58%) та соціального захисту населення (52%). Покращення ситуації, на думку опитаних, також необхідне у галузі охорони здоров'я.

Результати опитування жителів Іваничівської ОТГ відносно основних факторів, які, на їх думку, перешкоджають ефективній діяльності громади, відображено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Результати опитування жителів Іваничівської ОТГ відносно основних чинників, які перешкоджають ефективній діяльності громади

№ п/п	Назва чинника	Відсоток відповідей
1.	Брак кваліфікації та професійних навиків працівників селищної ради	23
2.	Корупційні дії місцевої влади	32
3.	Відсутність належної мотивації працівників органу місцевого самоврядування	28
4.	Недостатність фінансових ресурсів у громаді	49
5.	Небажання влади консультуватися з громадськістю перед прийняттям рішень	37
6.	Інші причини	9

З таблиці 3.1 видно, що основних чинників, які перешкоджають ефективній діяльності громади, опитана частина населення відносить насамперед недостатність фінансових ресурсів у громаді (49%), небажання влади консультуватися з громадськістю перед прийняттям рішень (37%), можливі корупційні дії місцевої влади (32%) та інші.

Недопущенню корупції в органі місцевого самоврядування сприяє забезпечення прозорості та доступу громадськості до процесу його роботи і прийнятих рішень. Розподіл відповідей опитаних жителів Іваничівської громади відносно того, чи вважають вони Ви діяльність селищної ради достатньо відкритою та прозорою, наведено на рис. 3.5.

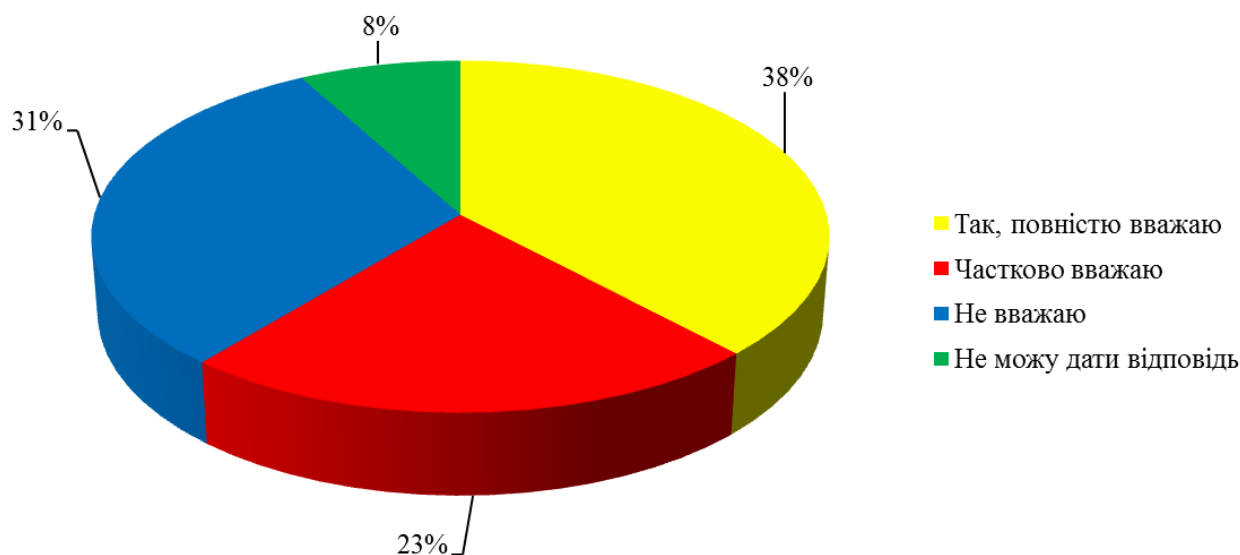

Рисунок 3.5 - Розподіл відповідей опитаних жителів Іваничівської громади відносно того, чи вважають вони Ви діяльність селищної ради достатньо відкритою та прозорою

Дані, наведені на рис. 3.5, засвідчують те, що переважаюча більшість опитаних жителів Іваничівської ОТГ повністю або частково вважають роботу селищної ради відкритою та прозорою, їх сумарна частка становить 61%. Отриманню такого результату сприяє і те, що на офіційному сайті Іваничівської селищної ради розміщено дані щодо апарату управління селищної

ради, її виконавчих органів та діяльності постійних комісій, штатний розпис. В архіві документів на сайті оприлюднюються такі офіційні документи громади як розпорядження, проекти рішень, прийняті рішення, протоколи засідань комісій ради. Також на сайті розміщено стратегію розвитку селищної ради, тут подана інформація про місцеві податки та збори, регуляторні акти, наведено паспорти бюджетних програм, відображено процес очищення влади та ін. З використанням сайту бажаючі можуть подати свої звернення та проекти на конкурс, відстежувати новини у житті громади, ознайомитися з оголошеннями, відвідати відео- та фотогалерії тощо.

При цьому не вважають діяльність Іваничівської селищної ради достатньо відкритою та прозорою 31% опитаних, а не змогли дати відповідь на це запитання - 8%. Отже, більшість респондентів позитивно оцінюють процес діяльності органу місцевого самоврядування з точки зору його прозорості.

3.2 Напрями зростання ефективності кадрового забезпечення діяльності Іваничівської селищної ради

У роботі Іваничівської ОТГ необхідно враховувати, що публічне управління є важливою сферою суспільних інституцій, функціонування якої перш за все визначається особливостями свідомості, професійних навиків та волі людей. Отже, результативність діяльності органу місцевого самоврядування насамперед зумовлюється певними знаннями, прагненнями та соціальною спрямованістю рішень, що приймаються працівниками. Одними з визначальних факторів успішності функціонування громади є кваліфікація персоналу селищної ради, а також його мотивація та зорієнтованість на досягнення цілей зростання рівня життя людей у населених пунктах, що увійшли в громаду. Всього в Іваничівській селищній раді налічується 38 працівників, з них 5 осіб – обслуговуючий персонал та 33 працівники задіяні у сфері публічного управління громадою. Структура персоналу (фахівців у сфері публічного управління) Іваничівської ОТГ за освітнім рівнем відображена на рис. 3.6.

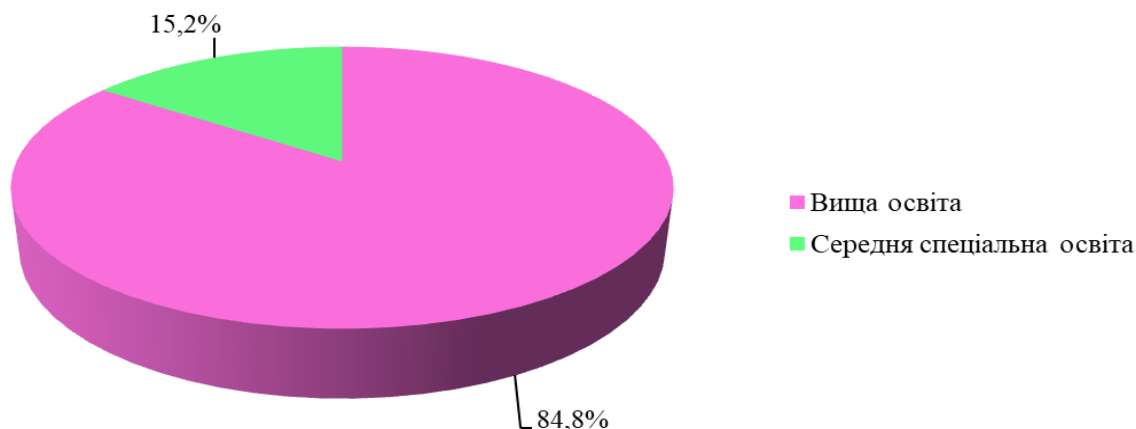

Рисунок 3.6 – Структура основного персоналу Іваничівської ОТГ за освітнім рівнем

Отже, у структурі персоналу (за винятком обслуговуючого) Іваничівської об'єднаної територіальної громади значно переважають працівники з вищою освітою (84,8%), і лише 15,2% мають середню спеціальну освіту. Саме зростання кадрового потенціалу і забезпечення висококваліфікованими фахівцями створює передумови для формування ефективної стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади та вирішення конкретних завдань у рамках її реалізації.

Також вважаємо за доцільне забезпечити підвищити професійний рівень працівників Іваничівської ОТГ. Орієнтовний перелік організацій та навчальних закладів, у яких пропонується здійснювати підвищення кваліфікації органу місцевого самоврядування, який досліджується, наведено на рис. 3.7.

На нашу думку, потрібно впровадити програму підвищення кваліфікації, яка б дала змогу працівникам Іваничівської ОТГ освоїти теоретичний та практичний обсяг знань, пов'язаний з механізмом публічного управління, зокрема, у сферах управління фінансами ОТГ та проектами місцевого розвитку, глибоко ознайомитись з аспектами новітніх процесів електронного врядування, роботи в команді, взаємодії органу місцевого самоврядування з громадськістю, опанувати психологічні методи підвищення стійкості проти стресів при роботі з відвідувачами ОМС та ін.

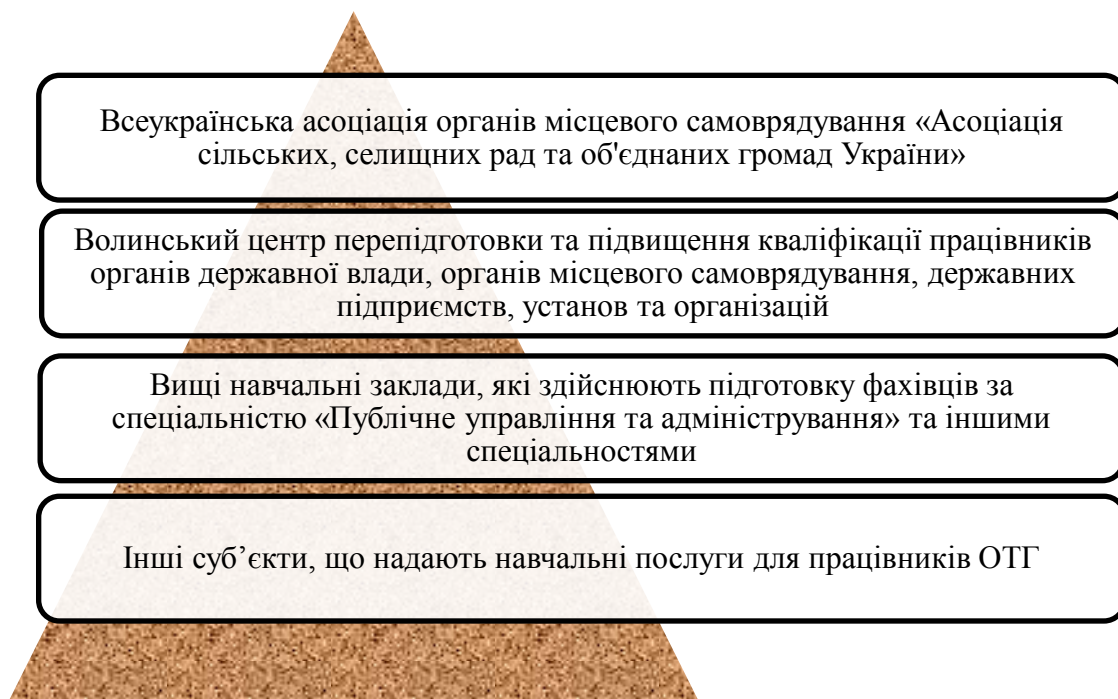

Рисунок 3.7 – Організації, об'єднання та навчальні структури, у яких пропонується здійснювати підвищення кваліфікації працівників Іваничівської ОТГ

Плануємо, що протягом 2021 року навчанням планується охопити 14 чоловік. Проведемо оцінку ефективності програми підвищення кваліфікації персоналу. Для цього сформуємо кошторис витрат на підвищення кваліфікації персоналу Іваничівської селищної ради. Згідно запропонованої програми основними заходами у сфері підвищення кваліфікації працівників органу місцевого самоврядування можуть стати:

- курси підвищення кваліфікації, що проводяться в режимі on-line;
- очні тренінги з підвищення кваліфікації персоналу; даний вид підвищення кваліфікації вимагає залучення тренера, який буде проводити навчання в приміщенні органу місцевого самоврядування;
- здобуття освіти у вищих навчальних закладах.

Кошторис витрат на підвищення кваліфікації за запропонованими варіантами наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Кошторис річних витрат на підвищення кваліфікації працівників Іваничівської ОТГ (на одну особу)

Витрати, грн.	Курси підвищення кваліфікації, що проводяться в режимі on-line	Очні тренінги з підвищення кваліфікації персоналу	Дистанційні навчальні програми, семінари Волинського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації	Здобуття освіти у вищих навчальних закладах
1. Вартість навчання	5000	4700	-	-
3. Вартість проживання	-	3100	-	7200
4. Витрати на проїзд	-	820	-	2460
5. Витрати на харчування	-	1650	-	4950
6. Непередбачувані витрати	-	700	-	1000
Всього:	5000	10970	-	15610

За даними таблиці 3.2 робимо висновок, що витрати на підвищення кваліфікації працівників Іваничівської ОТГ складатимуть:

- на курсах підвищення кваліфікації, що проводяться в режимі on-line (трьох працівників):

$$5000 \text{ грн.} \times 3 = 15000 \text{ грн.};$$

- при проведенні очних тренінгів з підвищення кваліфікації персоналу (три працівника) :

$$10970 \text{ грн.} \times 3 = 32910 \text{ грн.};$$

- при здобутті освіти двох у вищих навчальних закладах за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» у рамках фінансування за програмою НАДС:

15610 грн. x 2 = 31220 грн.

Безкоштовним навчанням працівників Іваничівської ОТГ за дистанційними навчальними програмами та семінарами Волинського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації планується охопити 6 чоловік.

Розрахунок загальних витрат на підвищення кваліфікації працівників Іваничівської ОТГ наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 - Розрахунок прогнозованих загальних витрат на підвищення кваліфікації працівників Іваничівської ОТГ

	Витрати на одного працівника, грн.	Кількість працівників, що підвищуватимуть кваліфікацію	Загальна сума витрат, грн.
Курси підвищення кваліфікації, що проводяться в режимі on-line	5000	3	15000
Очні тренінги з підвищення кваліфікації персоналу	10970	3	32910
Здобуття другої вищої освіти у вищих навчальних закладах	15610	2	31220
Дистанційні навчальні програми та семінари Волинського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації	-	6	-
Всього		14	79130

Вважаємо, що підвищення кваліфікації кадрів Іваничівської селищної

ради є необхідним та вигідним для громади, оскільки дозволить працівникам органу місцевого самоврядування адаптуватися до динамічних інноваційних процесів публічної діяльності у сучасних умовах, удосконалити свої професійні знання, уміння та навички, приведе до зростання професійної майстерності та покращення результативності їх роботи, що дасть змогу більш ефективно здійснювати процеси управління громадою з метою покращення задоволення потреб жителів селища та сіл, що увійшли в Іваничівську ОТГ.

3.3 Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та е-урядування з метою підвищення ефективності надання послуг в Іваничівській ОТГ

Серед напрямів підвищення ефективності функціонування Іваничівської ОТГ важлива роль повинна відводитися забезпеченню умов інноваційного розвитку громади, досягненню соціального прогресу, зростанню рівня задоволення різноманітних потреб населення, організацій, підприємств на базі створення та застосування сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

З метою знаходження способів розв'язання проблем, що існують у даній галузі, в Іваничівській ОТГ необхідно послідовно проводити кроки щодо втілення Програми інформатизації селищної ради, прийнятої на період на 2019 – 2023 роки. Завдяки розробці та реалізації даної регіональної програми ставиться завдання формування системи взаємопов'язаних соціально-економічних, організаційних, правових, виробничих, науково-технічних та інших процесів, що базуються на застосуванні сучасної обчислювальної техніки та засобів налагодження комунікацій, включаючи інформаційні системи, ресурси та мережі. Витрати на реалізацію Програми інформатизації в Іваничівській селищній раді в 2021-2023 роках показані на рис. 3.8. У 2021 році дані витрати складатимуть 600 тис. грн., а протягом кожного з наступних двох років зростатимуть ще на 50 тис. грн.

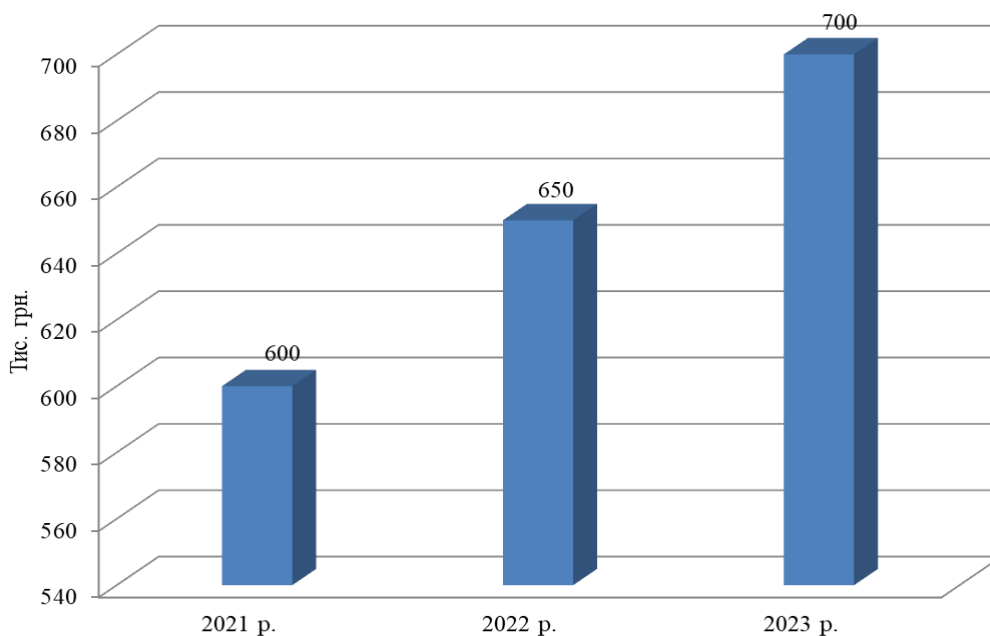

Рисунок 3.8 – Прогнозовані витрати на реалізацію Програми інформатизації в Іваничівській селищній раді на 2021-2023 роки

У громаді необхідно здійснювати послідовні кроки для формування інформаційного суспільства, яке має бути орієнтоване на інтереси людей, забезпечення здійснення процесу прозорого і відкритого публічного управління, створення умов економічної діяльності, що основана на принципах результативності та ефективності, забезпечення реалізації практичних завдань розвитку як безпосередньо інфраструктури інформатизації, так сталого інноваційного розвитку ради в цілому.

Широке впровадження сучасних ІКТ у діяльності органу місцевого самоврядування дозволить забезпечити прискорення процесу обробки даних, а також оперативний пошук інформації, формування значних масивів даних та можливість доступу до інформації незалежно від місця розташування об'єкта.

Очікувані результати впровадження заходів з інформатизації Іваничівської селищної ради до 2023 року наведено на рис. 3.9.

Слід також зазначити, що у процесі реалізації впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в Іваничівській об'єднаній територіальній громаді виникають певні проблеми.

Рисунок 3.9 - Очікувані результати інформатизації Іваничівської селищної ради до 2023 року

Основними з вище згаданих проблем є наступні:

- нерівномірний розподіл забезпечення можливості використання населенням комп'ютерних та телекомунікаційних засобів у різних населених пунктах громади;
- недостатній рівень інформаційної грамотності населення, що зумовлює труднощі у використанні ІКТ;
- значні відмінності у соціально-економічному становищі різних верств населення громади, низький рівень платоспроможного попиту на комп'ютерну техніку; незначна частина економічно активного населення, яке володіє необхідними знаннями та навиками використання ІКТ у трудовій діяльності.

Заходи з впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та е-урядування у роботу Іваничівської ОТГ наведено на рис. 3.10.

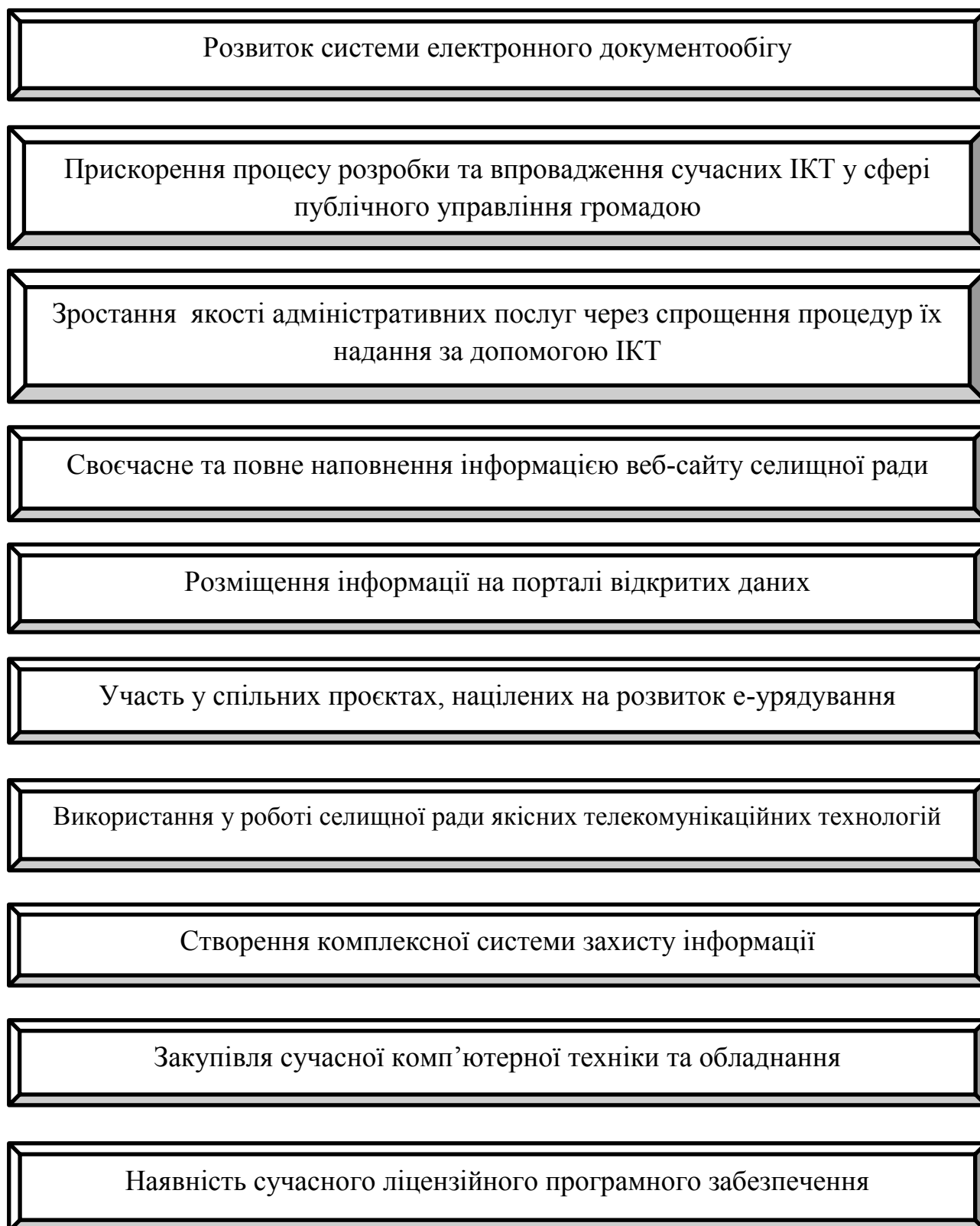

Рисунок 3.10 - Заходи з впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та е-урядування у роботу Іваничівської ОТГ (сформовано автором на основі [28])

Вважаємо, що Іваничівській ОТГ потрібно підключитися до Програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (ПК «ПС «Соціальна громада»» [27]. Даний програмний комплекс є клієнт-серверним WEB-додатком, що був розроблений задля досягнення наближення до жителів об'єднаних територіальних громад необхідних для них адміністративних послуг, що носять соціальний характер. ПК «ПС «Соціальна громада» дозволяє об'єднати у єдиному інформаційному середовищі офіси, що здійснюють прийом документів від населення, які знаходяться, наприклад, у ЦНАП з офісом, що є структурним підрозділом установи, яка відповідає за сферу соціального захисту населення в районній держадміністрації, яка здійснює прийняття рішення щодо надання або відхилення адміністративної послуги соціального характеру. Структура ПК «ПС «Соціальна громада» для Іваничівської ОТГ наведена на рис. 3.11.

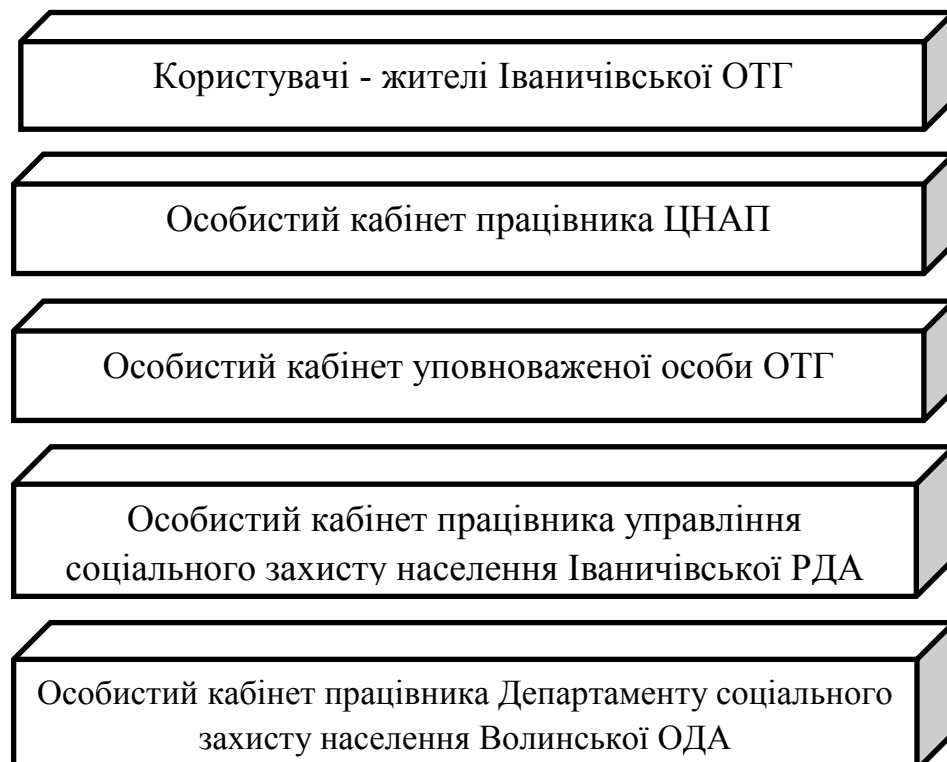

Рисунок 3.11 - Структура програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» для Іваничівської ОТГ (сформовано автором на основі [27])

Завдяки такій структурі даного програмного комплексу:

- споживач адміністративних послуг соціального характеру має змогу отримати їх значно швидше (приблизно у два рази, або в середньому на тиждень), оскільки орган місцевого самоврядування має можливість передавати прийняті електронні копії документів в «бек»-офіс відразу після їх прийняття. При цьому зникає необхідність передавати паперові копії документів, що економить час, а також внаслідок заповнення фахівцем ЦНАП заяви та декларації в електронній формі значно зменшується імовірність виникнення помилок;

- жителям громади, що є споживачами соціальних послуг, достатньо відвідати ЦНАП ОТГ, а не їхати для їх подачі в районні установи, які займаються питаннями соціального забезпечення населення;

- з'являється можливість відстежувати стан розгляду заяв на отримання соціальних послуг (наприклад, для оформлення субсидій, пільг, державних соціальних допомог та ін.), що були подані мешканцями громади. Переваги ПК «ПС «Соціальна громада» для жителів Іваничівської ОТГ показані на рис. 3.12, а для працівників ОМС – на рис. 3.13.

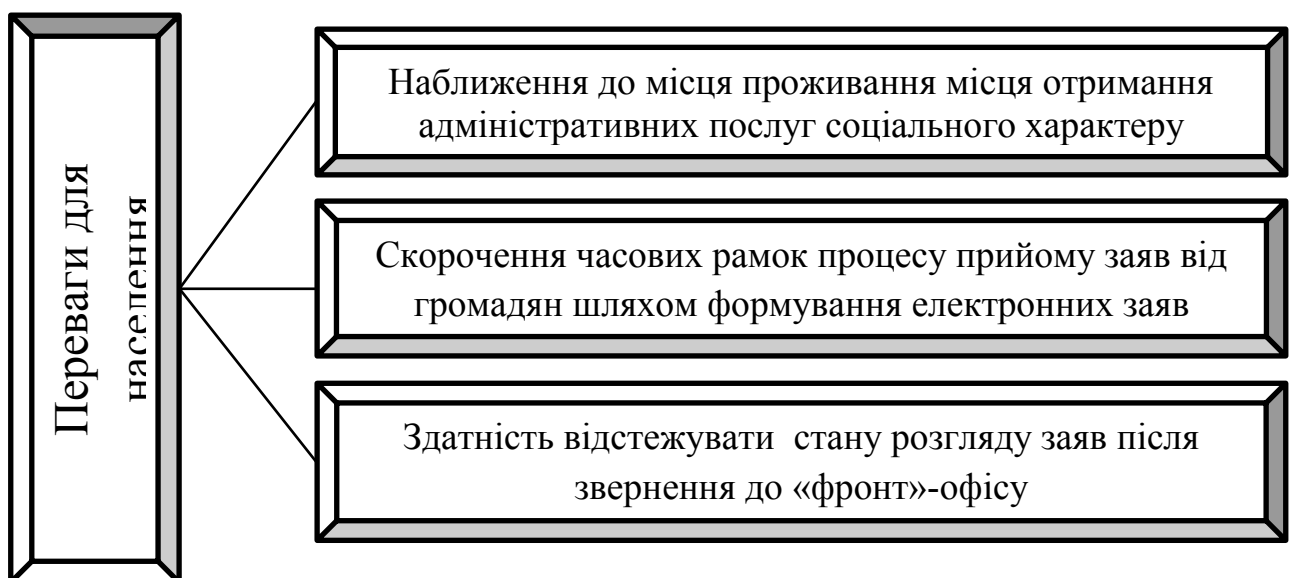

Рисунок 3.12 – Переваги ПК «ПС «Соціальна громада» для жителів Іваничівської ОТГ [27]

Рисунок 3.13 – Переваги ПК «ІС «Соціальна громада» для посадових осіб органів місцевого самоврядування [27]

За час впровадження у практичній діяльності ОТГ система «Соціальна громада» довела свою ефективність. Вона засвідчила, що електронний обмін даними у рамках вище згаданої комп'ютерної програми значно спрощує та пришвидшує процеси опрацювання та передачі інформації. На цілі розвитку фронт-офісів у регіонах України у 2020 році було виділено 150 млн. грн.

Дані щодо кількості ОТГ областей Західної України, які підключені до програмного комплексу «ІС «Соціальна громада» станом на 20.11.2020 року, наведено на рис. 3.14.

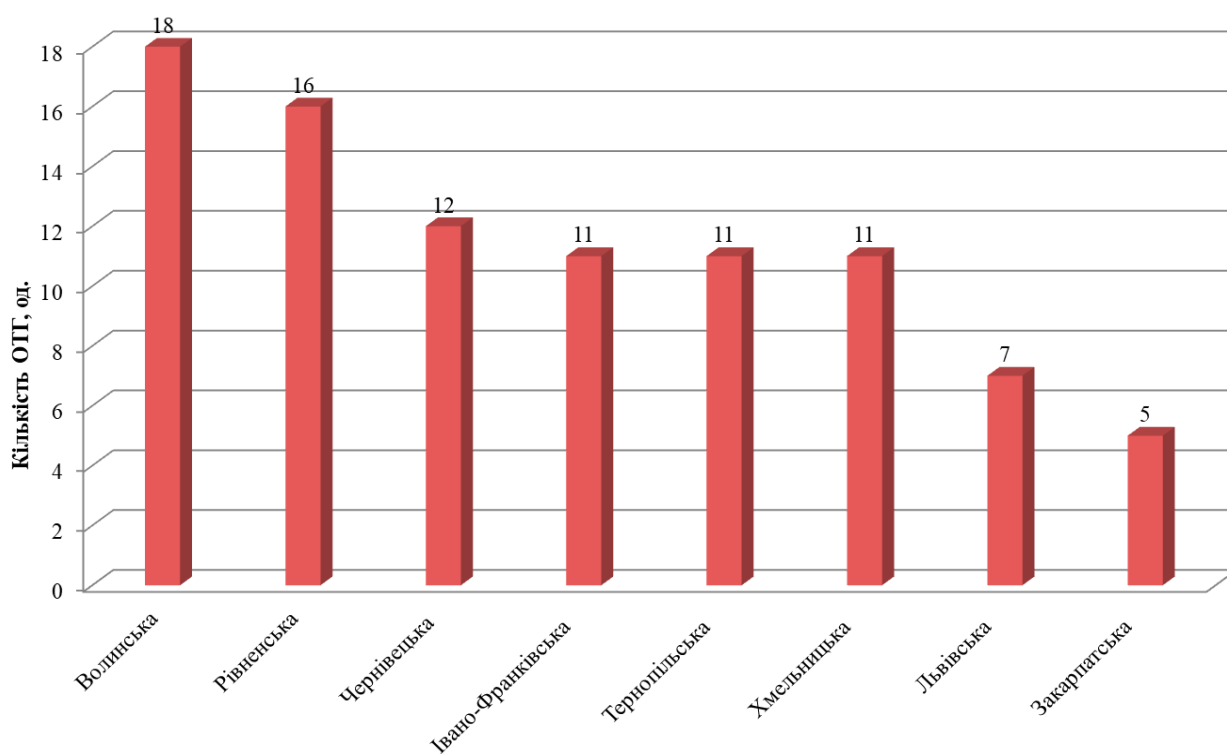

Рисунок 3.14 - Кількість ОТГ областей Західної України, які підключені до програмного комплексу «ІС «Соціальна громада» станом на 20.11.2020 року

Як показують дані рис. 3.14, Волинська область є лідером серед областей Західної України щодо підключення ОТГ до програмного комплексу «ІС «Соціальна громада» (станом на листопад 2020 року). Кількість ОТГ, що приєдналися до даної системи, становила на Волині 18 одиниць, з них в Іваничівській громаді – 2 (Павлівська та Поромівська ОТГ). Рівненська область

за даним показником займала другу позицію, а третю – Чернівецька обл. Четверту сходинку поділили між собою Івано-Франківська, Тернопільська та Хмельницька області (підключено по 11 громад). У Львівській та Закарпатській областях кількість ОТГ, які приєдналися до «ПС «Соціальна громада», була найнижчою – відповідно 7 та 5 од.

Витрати на придбання комп'ютерної техніки для впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ інтегрованої інформаційної системи «Соціальна громада» відображені у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 - Витрати на придбання комп'ютерної техніки для впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ інтегрованої інформаційної системи «Соціальна громада» (сформовано автором)

Найменування витрат	Ціна за одиницю, грн.	Кількість одиниць	Загальна вартість, грн.
Офісний ПК ZEVS PC M540 i5 4570	9 999	3	29997
Монітор Samsung S22R350F	2 699	3	8097
Клавіатура дротова Dell Multimedia KB-216	280	3	840
Миша Logitech B100	199	3	597
БФП лазерний HP LJ M135a	4 799	3	14397
Всього			53928

З даних таблиці 3.4 робимо висновок, що прогнозовані загальні витрати на придбання комп'ютерної техніки для впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ інформаційної системи «Соціальна громада» складатимуть 53928 грн.

При експлуатації інформаційної системи «Соціальна громада» Іваничівській ОТГ необхідно сплачувати видатки для забезпечення її поточної роботи. Вони включають як оплату послуг за роботу ПК «Криптосервіс: модуль шифрування» у сумі 1980 грн. на рік на одну окремо віддалену одиницю, так і послуг з інформаційно-консультативної підтримки, що надається користувачам програмного комплексу.

Річні витрати Іваничівської ОТГ, необхідні для обслуговування поточної роботи інтегрованої інформаційної системи «Соціальна громада», відображені у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Річні витрати Іваничівської ОТГ, необхідні для обслуговування поточної роботи інтегрованої інформаційної системи «Соціальна громада» (складено автором)

Найменування витрат	Ціна за одиницю, грн.	Кількість одиниць	Загальна вартість, грн.
Послуги, спрямовані на забезпечення функціонування програмного комплексу «Криптосервіс: модуль шифрування»:			
а) ЦНАП	1980	1	1980
б) старостат	1980	2	3960
Послуги, що передбачають інформаційно-консультативну підтримку користувачів програмного комплексу	6624	1	6624
Разом			12564

Отже, річні витрати Іваничівської ОТГ, необхідні для обслуговування поточної роботи інтегрованої інформаційної системи «Соціальна громада», складають 12564 грн.

Розрахунок загальних витрат на впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ ІС «Соціальна громада» відображений у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 - Розрахунок загальних прогнозних витрат на впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ ІС «Соціальна громада» (складено автором)

Найменування витрат	Сума витрат, грн.
Витрати на придбання комп'ютерної техніки	53928
Поточні річні витрати на обслуговування роботи програмного комплексу	12564
Разом витрат	66492

Отже, сума загальних витрат на впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ програмного комплексу ІС «Соціальна громада» становитиме 66492 грн. Громада зможе при цьому поступово повертати вкладені кошти, оскільки за кожну послугу, що надається з використанням даної системи, держава виплачує 15 грн. Отже, застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є перспективним для Іваничівської ОТГ.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1 Організація охорони праці в Іваничівській селищній раді

Охорона праці в будь якій організації являє собою нероздільну систему прав, обов'язків та повноважень, які сприяють забезпеченню належних умов праці.

Робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності в Іваничівській селищній раді проводиться на основі Конституції та Законів України. Саме тому для створення належних і безпечних умов праці у своїй роботі працівники селищної рада керуються такими документами з техніки безпеки та охорони праці, як:

- вступна інструкція з охорони праці;
- інструкція з охорони праці для працівників Іваничівської селищної ради;
- інструкція про заходи пожежної безпеки в Іваничівській селищній раді;
- інструкція з охорони праці при роботі з компютером, принтером, ксероксом та іншою оргтехнікою в Іваничівській селищній раді;
- інструкція з надання першої долікарської допомоги потерпілим при нещасному випадку;
- інструкція з охорони праці для водія легкового автомобіля;
- інструкція з охорони праці прибиральника службових приміщень;
- інструкція з охорони праці щодо профілактики захворювань на COVID - 19;
- розпорядження від 29 грудня 2018 року №149-ос «Про організацію роботи з питань охорони праці в Іваничівській селищній раді»;
- розпорядження від 6 травня 2019 року №35-ос «Про призначення відповідальної особи за електрогосподарство об'єктів Іваничівської селищної ради»;
- план евакуації на випадок виникнення пожежі;

- правила внутрішнього трудового розпорядку [25].

Систематично здійснюється контроль та реєстрація інструктажів у наступних журналах:

- журнал реєстрації інструктажу з питань охорони праці на робочому місці;
- журнал реєстрації вступного інструктажу;
- журнал оперативного контролю з охорони праці та пожежної безпеки;
- журнал реєстрації осіб, що потерпіли від нещасних випадків на виробництві;
- журнал реєстрації нещасних випадків невиробничого характеру;
- журнал реєстрації інструкції з охорони праці;
- журнал обліку видачі інструкцій з охорони праці.

Прийнята програма вступного інструктажу з охорони праці, програма первинного інструктажу на робочому місці та програма позапланового інструктажу з охорони праці під час роботи в умовах карантину [26].

Умови праці на робочому місці в Іваничівській селищній раді та санітарно-побутові умови відповідають вимогам згідно нормативних актів про охорону праці. [27]

Будівля Іваничівської селищної ради складається з II поверхів, робочі кабінети працівників селищної ради розташовані на I поверсі та ізольовані від приміщень, які є джерелом шуму і запахів, актовий зал розміщений на II поверсі. Згідно правил пожежної безпеки в Україні, на кожному поверсі розміщені план (схема) евакуації на випадок пожежі. Відповідно до Закону України «Про охорону праці» робочі кабінети селищної ради забезпечені аптечками першої медичної допомоги. Згідно вимог чинного законодавства України робочі місця, оснащені системою автоматичної пожежної сигналізації і вогнегасниками [27].

Усі робочі кабінети мають природне, штучне та комбіноване освітлення. Віконні прорізи обладнані регульованими жалюзі. Чистота повітря в

приміщенні забезпечується систематичним вологим прибирання та провітрюванням.

Централізоване опалювання і вентиляція підтримують в приміщенні оптимальний температурний режим. В літній період використовується кондиціонування.

Згідно з діючими нормативними документами, робочі місця обладнані відповідними меблями та комп'ютерною оргтехнікою, які створюють працівникам селищної ради належні комфортні умови праці.[28]

Стан роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності постійно аналізується, проводиться контроль за виконанням вимог техніки безпеки, за підсумками аналізу і контролю надаються відповідні розпорядження, розробляються плани заходів.

Діяльність селищної ради сприяє дотриманню санітарно-гігієнічних норм, відповідно до ДержСанПіН, а налагоджена система охорони праці в колективі забезпечує дисципліну кожного працівника та підвищує продуктивність роботи.

Отже, сприятливі умови та зростання продуктивності праці залежить від правильно організованого підходу до охорони праці. Таким чином, задля покращення умов праці в даній організації необхідно:

- систематично проводити комплексну оцінку робочих місць з позиції ергономіки;
- проводити атестацію робочих місць за умовами праці;
- забезпечувати проведення медичного огляду працівників;
- згідно законодавства надавати щорічну додаткову відпустки за особливий характер праці;
- проводити систематично навчання для працівників з охорони праці та техніки безпеки;
- розробляти заходи, спрямовані на безпеку і здорові умови праці;
- виділення з місцевого бюджету кошти для фінансування заходів щодо поліпшення умов праці.

4.2 Напрацювання та проведення комплексу заходів з організованого вивезення (виведення) населення об'єднаної територіальної громади з районів, зон можливого впливу НС, їх планування та порядок проведення

Першочерговим завданням об'єднаної територіальної громади (далі - ОТГ), як органу місцевого самоврядування, є захист населення і підвідомчих територій від негативного впливу надзвичайних ситуацій. Тобто, у разі виникнення НС на території ОТГ ефективність її функціонування буде визначатися здатністю захистити своє населення.

На сьогоднішній день, головним способом захисту населення під час загрози або виникнення надзвичайної ситуації залишається евакуація, тобто своєчасне і швидке вивезення або виведення людей з загрозованої зони у безпечні місця. Цей спосіб вимагає детальної підготовки місцевої влади та навчання населення [32].

Відповідно до вимог законодавства фінансування заходів з евакуації здійснюється за рахунок коштів, передбачених для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Узгодження діяльності з питань евакуації та плануванням цих заходів здійснює Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Планування евакуації населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій покладається на місцеві органи влади та утворені ними комісії з питань евакуації і відповідно здійснюється на підставі рішення цих комісій [33].

Комісія з питань евакуації населення ОТГ, відповідно до покладених на неї завдань, розробляє заходи з організації та проведення евакуації населення на випадок виникнення надзвичайної ситуації, згідно нормативно-правових документів, які встановлюють вимоги щодо організації, планування, забезпечення і проведення евакуації населення із зон надзвичайної ситуації.

Основними показниками для планування евакуаційних заходів є:

- характеристика території населених пунктів ОТГ;
- оцінка можливих наслідків надзвичайних ситуацій;
- можливості регіонального розташування населення;

- наявність транспорту;
- можливості дорожнього покриття за евакуаційними напрямками;
- особливості системи громадського порядку;
- можливості засобів масової інформації щодо оповіщення про евакуацію;
- можливості належного і доступного медичного забезпечення;
- врахування кліматичних та сезонних умов проведення евакуації.

Система планування заходів евакуації населення в надзвичайних ситуаціях складається з пояснювальної записки і плану у вигляді карти. Він розробляється за видами надзвичайних ситуацій і включає:

- найменування надзвичайних ситуацій, які загрожують життю і здоров'ю населення, що мешкає на певній території;
- чисельність населення, що підлягає евакуації;
- терміни виконання заходів з евакуації населення;
- транспортне та матеріально-технічне забезпечення евакуаційних заходів.

Під час складання планів евакуації населення, необхідно звертати особливу увагу на зони ймовірного ураження на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, зон можливого затоплення та радіоактивного забруднення. Визначення меж цих зон повинно підкріплюватися відповідними документами.

У планах евакуації населення, враховуючи зони ураження, необхідно забезпечити належне оповіщення населення особливо у віддалених пунктах, для цього можна використовувати всі можливі засоби масової інформації, також залучати відповідальних осіб з числа депутатів сільських рад для оперативного інформування жителів своєї виборчої дільниці [34].

Мешканцям повідомляють місця збірних евакопунктів, термін явки, маршрути проходження. Евакуація населення здійснюється у найкоротший термін після її оголошення. Тому для її оптимального здійснення використовують всі види громадського транспорту.

Окрема частина населення, яка підлягає евакуації, може рухатися пішим порядком. Колони евакуйованих пішим порядком розбивають на підрозділами, на чолі колон стають досвідчені керівники. Вивід населення пішки здійснюється по відповідно запланованим маршрутам. При пересуванні пішки потрібно суворо дотримуватись вказаного маршу, виконувати доручення керівників маршу, дотримуватись відповідної дистанції та темпу під час руху, допомагати один одному та дотримуватись правил безпеки.

За наявності достатнього часу, населення може евакуйовуватися разом з майном. Для цього кожній сім'ї надається транспорт із вказівкою часу його прибуття. Евакуація населення проводиться у безпечні райони, якщо евакуйоване населення неможливо поселити у безпечному районі, тоді за погодженням з місцевими державними адміністраціями частина населення може розташовуватися на території регіону, сусіднього з небезпечним районом [35].

Порядок розміщення евакуйованих визначається місцевою владою, на території якої заплановане розташування евакуйованого населення. Таке населення розміщується у готелях, санаторіях, дитячих таборах, а також у придатних для проживання будівлях незалежно від форми власності.

Евакуйовані діти мають можливість продовжувати навчання у школах за місцем евакуації згідно законодавства затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України. Місцеві органи влади, куди евакуюються люди із районів стихійних лих, повинні вживати необхідні заходи щодо його працевлаштування та повного забезпечення [36].

Отже, під час планування евакуаційних заходів необхідно детально передбачувати і опрацювати всі можливі непередбачувані ситуації, які можуть виникнути при евакуації населення. Евакуацію населення ОТГ бажано планувати в межах території ОТГ. Адже, не завжди вдається діяти за конкретно розробленими планами, так як евакуація передбачає проблему не лише матеріального характеру, але й психологічного, оскільки в умовах надзвичайних ситуацій населення часто відчуває себе безпорадним і

розгубленим. Тому в умовах мирного часу, необхідно проводити інструктажі для населення та спеціальні навчання, як діяти і поводитись в умовах надзвичайної ситуації, які формуватимуть у населення готовність спокійно та командно діяти в умовах евакуації.

Враховуючи складну соціально-політичну та екологічну ситуацію в країні, з боку органів влади та місцевого самоврядування необхідно приділяти належну увагу питанням удосконалення заходів щодо евакуації, як на методичному, так і на законодавчому рівні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У сучасній економічній літературі немає єдиного погляду на те, за якими критеріями доцільно здійснювати оцінку ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. Вважаємо, що за основу такої оцінки має бути взята насамперед соціальна ефективність, яка показує ступінь задоволення потреб жителів громади.

Іваничівська об'єднана територіальна громада є наймолодшою на території Іваничівського району. Її повноцінна діяльність розпочалась з початку 2018 року. Заснування громади дозволило зосередити свою увагу на інфраструктурних, трудових, земельних ресурсах і сприяло тому, щоб нова адміністративна одиниця могла бути більш потужною та ефективно діючою.

У процесі проведення реформи децентралізації в Іваничівській об'єднаній територіальній громаді відбулося зростання суми надходжень до місцевого бюджету. Загальна сума доходів Іваничівської ОТГ у 2018 році становила 53745,4 тис. грн. З них 96,8% складала доходи загального фонду, а 3,2% – спеціального фонду. У 2019 році доходи загального фонду збільшилися на 3390,7 тис. грн., тобто на 6,5%. Надходження спеціального фонду, навпаки, зменшилися на 614,3 тис. грн., або на 35,6%. Внаслідок цих змін загальна сума доходів Іваничівської ОТГ у 2019 році зросла на 2776,5 тис. грн., що становило 5,2%. Освітня сфера займала домінуючу частку всього обсягу фінансування видатків Іваничівської ОТГ у 2018 році.

Іваничівською ОТГ здійснюється ряд заходів, націлених на покращення функціонування та розвитку даної громади. Загалом у громаді не дуже швидкими темпами, але відбуваються певні позитивні зміни. Селищна рада забезпечує виконання комплексу робіт з проведення ремонту доріг, водопровідних мереж, благоустрою територій громади, зміцнення матеріально-технічної бази закладів громади з метою забезпечення їх якісної роботи та ін.

Оскільки критерієм ефективності діяльності органу місцевого самоврядування є те, наскільки високим є рівень задоволення життєвих потреб населення у конкретних напрямках, то наявність покращення стану основних сфер життєдіяльності громади виступає показниками результативності роботи селищної ради.

Нами було проведене опитування 30 працівників Іваничівської селищної ради з метою з'ясувати, які причини перешкоджають їх роботі та відповідно ефективному функціонуванню ОТГ. Найбільша кількість респондентів відзначила як чинники, що перешкоджають ефективному здійсненню ними функцій публічного управління в Іваничівській ОТГ, високу емоційну напруженість роботи, надмірну перевантаженість через виконання доручень, не передбачених посадовими обов'язками, а також брак професійних компетенцій в інноваційних сферах діяльності. Це вимагає оптимізації управлінської діяльності в Іваничівській селищній раді, покращення розподілу професійних завдань між працівниками, а також впровадження заходів щодо здобуття додаткових знань, вмінь та навиків працівниками селищної ради в умовах використання новітніх технологій публічної діяльності.

Отже, для підвищення ефективності роботи працівників органу місцевого самоврядування керівництву необхідно проводити більш чіткий розподіл професійних завдань, організувати тренінги зі психології комунікацій з громадянами, що звертаються у селищну раду, підвищувати професійні знання та навички персоналу для покращення якості рішень, що приймаються в інноваційних сферах роботи органу місцевого самоврядування.

Більшість опитаного населення смт. Іваничі та сіл, що увійшли до складу ОТГ, повністю або частково позитивно оцінює діяльність Іваничівської селищної ради, оскільки за два минулі роки було практично реалізовано ряд заходів, які сприяли розвитку громади. Також більшість респондентів позитивно оцінюють процес діяльності органу місцевого самоврядування з точки зору його прозорості, так як на офіційному сайті Іваничівської селищної ради можна повністю ознайомитися з її діяльністю. Ефективність діяльності органу місцевого

самоврядування також залежить від рівня взаємодії з населенням, якості роботи кожного працівника.

З метою підвищення успішності функціонування громади пропонуємо впровадити програму підвищення кваліфікації працівників селищної ради. Це дозволить їм удосконалити свої професійні знання, уміння та навички, приведе до зростання професійної майстерності та покращення результативності їх роботи, що дасть змогу більш ефективно здійснювати процеси управління громадою з метою покращення задоволення потреб жителів селища та сіл, що увійшли в Іваничівську ОТГ.

Серед напрямів підвищення ефективності функціонування Іваничівської ОТГ важлива роль повинна відводитися забезпеченню умов інноваційного розвитку громади, зростанню рівня задоволення її різноманітних потреб на базі створення та застосування сучасних інформаційних ресурсів та технологій. Вважаємо, що Іваничівській ОТГ необхідно підключитися до Програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада». Завдяки його впровадженню споживач адміністративних послуг соціального характеру має змогу отримати їх значно швидше, жителям громади при цьому достатньо відвідати ЦНАП ОТГ, а не їхати для подачі документів в районні установи, які займаються питаннями соціального забезпечення населення; також вони можуть відстежувати стан розгляду заяв на отримання соціальних послуг. Сума загальних витрат на впровадження у діяльності Іваничівської ОТГ програмного комплексу ІС «Соціальна громада» становитиме 66492 грн. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій органом місцевого самоврядування значно підвищує ефективність її роботи на різних рівнях, сприяє покращенню організаційних процедур, що робить їх доступними та простішими.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Результативність та ефективність державного управління і місцевого самоврядування : навч. посіб. / В. М. Сороко. К. : НАДУ, 2012. 260 с.
2. Атаманчук Г. В. Государственное управление (организационно-функциональные вопросы) : учеб. пособие. М. : ОАО “НПО” Экономика, 2000. 302 с.
3. Саймон Г. А. Адміністративна поведінка: дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції : пер. з англ. / Г. А. Саймон. К. : АртЕк, 2001. 392 с.
4. Государственное и муниципальное управление : справочник /Под ред. Н. И. Глазуновой, Ю. М. Забродина, А. Г. Поршнева. – М. : Изд-во “Магистр”, 1997. – 496 с.
5. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / кол. авт. ; наук. кер. В. В. Цветков. К. : Оріяни, 1998. 364 с.
6. Артим І. Факторно-критеріальний підхід до оцінки ефективності державного управління. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. ЛФ УАДУ / за заг. ред. А. О. Чемериса. – Львів : ЛФ УАДУ ; Кальварія, 2003. Вип. 4. С. 68–75.
7. Лесечко М. Д. Основи системного підходу: теорія, методологія, практика : навч. посіб. Львів : УАДУ, 2002. 300 с.
8. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васша, Л. Ю. Гордаенко ; за заг. ред. А. Ф. Мельник ; 2-ге вид., випр. і доп.]. К. : Знання, 2004. 342 с.
9. Європейські орієнтири місцевого і регіонального розвитку: збірник матеріалів та документів / заг. ред. М. Пухтинського, О. Власенка. – К. : Вид-во АМУ, 2009. – 508 с.
10. Рубцов В. П. Індикатори та моніторинг у муніципальному управлінні: наук.-практ. посіб /В. П. Рубцов. – К. : Гнозис, 2002. – 148 с.

11. Ворона П. В. Теоретичні аспекти ефективності роботи органів місцевого самоврядування. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/300236451.pdf>
12. Рогач С.М., Гуцул Т.А., Ткачук В.А. та ін. Економіка і підприємництво, менеджмент. Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2015. 726 с.
13. Сидоренко Наталія. Ефективність діяльності органів місцевого самоврядування у сфері міжнародного співробітництва. - URL : [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_01\(12\)/12snosms.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_01(12)/12snosms.pdf)
14. Шаров Ю. П., Сухінін Д. В. Муніципальні послуги: шлях до високої якості : монографія. Мелітополь : ТОВ "Вид. будинок ММД", 2008. – 136 с.
15. Ворона П. В. Теоретико-методологічні засади організації місцевого самоврядування в Україні / Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління. К., 2013. – 37 с. URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Avtoreferat/26722df9-6d7b-4b7c-84ec-602826951287.pdf
16. Теорія менеджменту: конспект лекцій. – URL : <http://books.efaculty.kiev.ua/men/6/t11/2.html>.
17. Павлов Д. М. Ефективність системи органів державного управління: поняття, умови та критерії оцінки. *Наук. вісн. Нац. академії внутрішніх справ України*. – К. : НАВСУ, 2003. № 1. С. 217–223.
18. Розвиток партнерства між місцевою владою та недержавним сектором у сфері надання громадських послуг : моногр. / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, М. Д. Василенко, О. В. Галацан [та ін.].
19. Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» . *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1997, № 24, ст.170) - URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
20. Конституція України Конституція України від 28.06.1996 р. № 254-к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30. Ст. 140-146.

21. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2002, № 40, ст.290).

22. Закон України «Про доступ до публічної інформації». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 32, ст. 314).

23. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 16, ст.109).

24. Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 34, ст.343.

25. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2004, № 9, ст. 79.

26. Законом України «Про благоустрій населених пунктів». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2005, № 49, ст.517).

27. Програмний комплекс «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада». URL : <https://socgromada.ioc.gov.ua/>

28. Звіт «Кращі практики електронного урядування в Дніпропетровській області». 2014. URL : http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2017/01/egovreport_3_0.pdf

29. Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затверджене наказом Міністерством праці та соціальної політики України від 29.01.1998 № 9.

30. Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року № 841. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>

31. Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері ЦЗ: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року № 733. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Te>

32. Світовий досвід формування та реалізації державної регіональної політики. - Режим доступу : <http://ved.odessa.gov.ua/transkordonne-spivrobotnitstvo/stati-transgranichnoe-sotrudnichestvo/svtovij-dosvd-fbrmuvannya-ta-realzac-derzhavno-regonalno-poltiki>

33. Качний О. С. Зарубіжний досвід формування механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіонів. Публічне управління та митне адміністрування. 2017. №2 (17). С. 170-174.

34. Романюк С. А. Розвиток регіонів у відкритій економіці: теорія, політика, практика : монографія / С. А. Романюк. – К. : НАДУ, 2013. 408 с.

35. Методичні рекомендації щодо планування і порядку проведення евакуації населення. наказ МНС України від 07 вересня 2004 року № 44.

36. Євдін О.М., Могильниченко В.В., А.І. Фомін, О.І. Сафронов. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Том 4. Евакуація населення у надзвичайних ситуаціях. Посібник. – К.: КІМ, 2008.-288 с.

37. Небава М. І., Ткачук Л. М. Управління регіональним розвитком: Електронний навчальний посібник. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/25nebava_upravlinnya_regionalnym_rozvytkom/index.html

38. Качан Є.П. Регіональна економіка: Підручник для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. Затверджено МОН. К., 2011. 670 с.

39. Давимука С. А., Куйбіда В.С., Федулова Л.І. Тенденції розвитку нової регіональної політики країн-членів Європейського Союзу. *Регіональна економіка*. - 2019. - № 1. - С. 76 - 85.

40. Машлій Г. Регіональний аспект процесів інвестування в Україні: стан та проблеми вдосконалення управління. *Соціально-економічні проблеми і держава*. - 2018. - Вип. 1 (18). - С. 102-111. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18mhbpvu.pdf>.

41. Нова регіональна політика для нової України : аналіт. доп. / за заг. ред. Я. А. Жаліла. Київ : Ін-т сусп.-екон. дослідж., 2017. 76 с.

42. Архипенко І. Зарубіжний досвід формування й реалізації регіональної економічної політики. Державне управління та місцеве самоврядування. Вип. 2 (41). С. 32-42.

43. Машлій Г. Б., Корчак С. М. Проблеми та напрями вдосконалення управління органами місцевого самоврядування розвитком регіонів // Матеріали міжнародної наукової інтернет-конференції економічного спрямування «Світ економічної науки. Випуск 18» (28.11.2019). URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/3281/>.

44. Кравченко С.О. С.С., Марковський С.С. Сутність фінансового забезпечення державної регіональної політики. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Kravchenko.pdf>

45. Міщук О.В. Фінансове забезпечення економічного зростання: теоретичний аспект. Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2011. №2. С. 9-12.

46. Кобилін П.О. Семінар з проблем регіонального розвитку: навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за спеціальністю «Економічна та соціальна географія». Харків, 2016. 73 с.

47. Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. - №3. – 2017. С. 123-126.

48. Dawson R. MacGregor. Democratic Government in Canada / R. MacGregor Dawson, W. F. Dawson ; Revised by Norman Ward. – Toronto: University of Toronto Press, 1998. 152 p.

49. Rosenbloom David. Public Administration. Understanding Management, Politics and Law in the Public Sector / David Rosenbloom. – New York: George Washington University, 1989. с. 516.

ДОДАТКИ

Доходи селищного бюджету на 2018 рік

(грн.)

Код	Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	
				Всього	в т.ч. бюджет розвитку
1	2	3	4	5	6
10000000	Податкові надходження	19 635 950,00	19 635 950,00	0,00	0,00
11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	12 305 000,00	12 305 000,00	0,00	0,00
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	12 305 000,00	12 305 000,00	0,00	0,00
11010100	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати	10 906 370,00	10 906 370,00	0,00	0,00
11010200	Податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами	795 690,00	795 690,00	0,00	0,00
11010400	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата	497 500,00	497 500,00	0,00	0,00
11010500	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування	105 440,00	105 440,00	0,00	0,00
13000000	Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	630,00	630,00	0,00	0,00
13010000	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	630,00	630,00	0,00	0,00
13010200	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)	630,00	630,00		
14000000	Внутрішні податки на товари та послуги	1 758 920,00	1 758 920,00	0,00	0,00

Продовження Додатку А

1	2	3	4	5	6
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	283 220,00	283 220,00	0,00	0,00
14021900	Пальне	283 220,00	283 220,00		
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	1 075 700,00	1 075 700,00	0,00	0,00
14031900	Пальне	1 075 700,00	1 075 700,00		
14040000	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	400 000,00	400 000,00		
18000000	Місцеві податки	5 571 400,00	5 571 400,00	0,00	0,00
18010000	Податок на майно	2 733 400,00	2 733 400,00	0,00	0,00
18010100	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	11 900,00	11 900,00		
18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	6 500,00	6 500,00		
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	55 000,00	55 000,00		
18010500	Земельний податок з юридичних осіб	330 000,00	330 000,00		
18010600	Орендна плата з юридичних осіб	1 730 000,00	1 730 000,00		
18010700	Земельний податок з фізичних осіб	320 000,00	320 000,00		
18010900	Орендна плата з фізичних осіб	240 000,00	240 000,00		
18011100	Транспортний податок з юридичних осіб	40 000,00	40 000,00		
18050000	Єдиний податок	2 838 000,00	2 838 000,00	0,00	0,00
18050300	Єдиний податок з юридичних осіб	153 000,00	153 000,00		
18050400	Єдиний податок з фізичних осіб	1 640 000,00	1 640 000,00		

Продовження Додатку А

1	2	3	4	5	6
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	1 045 000,00	1 045 000,00		
20000000	Неподаткові надходження	681 900,00	681 900,00	0,00	0,00
21000000	Доходи від власності та підприємницької діяльності	6 200,00	6 200,00	0,00	0,00
21010000	<i>Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність</i>	1 200,00	1 200,00	0,00	0,00
21010300	Частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	1 200,00	1 200,00		
21080000	Інші надходження	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	5 000,00	5 000,00		
22000000	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	675 700,00	675 700,00	0,00	0,00
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	611 000,00	611 000,00	0,00	0,00
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	611 000,00	611 000,00		
22080000	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	4 800,00	4 800,00	0,00	0,00

Продовження Додатку А

1	2	3	4	5	6
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	4 800,00	4 800,00		
22090000	Державне мито	59 900,00	59 900,00	0,00	0,00
22090100	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	54 700,00	54 700,00		
22090400	Державне мито, пов'язане з видачею та оформленням закордонних паспортів (посвідок) та паспортів громадян України	5 200,00	5 200,00		
25000000	Власні надходження бюджетних установ	1 490 088,00	0,00	1 490 088,00	0,00
25010000	Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	1 490 088,00	0,00	1 490 088,00	0,00
25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	591 874,00		591 874,00	
25010200	Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	897 414,00		897 414,00	
25010300	Плата за оренду майна бюджетних установ	800,00		800,00	
30000000	Доходи від операцій з капіталом	150 000,00	0,00	150 000,00	150 000,00
33000000	Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	150 000,00	0,00	150 000,00	150 000,00
33010000	Кошти від продажу землі	150 000,00		150 000,00	150 000,00
33010100	Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та земельних ділянок, які знаходяться на території АРК	150 000,00		150 000,00	150 000,00
50000000	Цільові фонди	84 500,00	0,00	84 500,00	0,00
50110000	Цільові фонди, утворені Верховною Радою, АРК, органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади	84 500,00		84 500,00	

Продовження Додатку А

1	2	3	4	5	6
Разом доходів		22 042 438,00	20 317 850,00	1 724 588,00	150000,00
40000000	Офіційні трансферти	31 703 000,00	31 703 000,00		
41000000	Від органів державного управління	31 703 000,00	31 703 000,00		
41020000	<i>Дотації з державного бюджету</i>	3 367 600,00	3 367 600,00		
41020100	Базова дотація	3 367 600,00	3 367 600,00		
41030000	<i>Субвенції з державного бюджету</i>	24 481 600,00	24 481 600,00		
41033900	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	17 241 700,00	17 241 700,00		
41034200	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	7 239 900,00	7 239 900,00		
41040000	<i>Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам</i>	3 853 800,00	3 853 800,00		
41040200	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	3 853 800,00	3 853 800,00		
Разом трансфертів		31 703 000,00	31 703 000,00	0,00	0,00
Всього		53 745 438,00	52 020 850,00	1 724 588,00	150000,00

Додаток Б

Доходи бюджету Іваничівської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік
 (грн)

Код	Найменування згідно з Класифікацією доходів бюджету	Усього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	
				усього	у тому числі бюджет розвитку
1	2	3	4	5	6
10000000	Податкові надходження	22 160 830,00	22 160 830,00	0,00	0,00
11000000	Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	14 329 830,00	14 329 830,00	0,00	0,00
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	14 329 830,00	14 329 830,00	0,00	0,00
11010100	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати	12 879 830,00	12 879 830,00	0,00	0,00
11010200	Податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами	830 000,00	830 000,00	0,00	0,00
11010400	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата	470 000,00	470 000,00	0,00	0,00
11010500	Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
13000000	Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
13010000	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
13010200	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)	1 000,00	1 000,00		
14000000	Внутрішні податки на товари та послуги	1 785 000,00	1 785 000,00	0,00	0,00

Продовження Додатку Б

1	2	3	4	5	6
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	285 000,00	285 000,00	0,00	0,00
14021900	Пальне	285 000,00	285 000,00		
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	1 150 000,00	1 150 000,00	0,00	0,00
14031900	Пальне	1 150 000,00	1 150 000,00		
14040000	Акцизний податок з реалізації суб`єктами господарювання роздрібною торгівлею підакцизних товарів	350 000,00	350 000,00		
18000000	Місцеві податки	6 045 000,00	6 045 000,00	0,00	0,00
18010000	Податок на майно	2 305 000,00	2 305 000,00	0,00	0,00
18010100	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об`єктів житлової нерухомості	10 000,00	10 000,00		
18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об`єктів житлової нерухомості	5 000,00	5 000,00		
18010300	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об`єктів нежитлової нерухомості	5 000,00	5 000,00		
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об`єктів нежитлової нерухомості	60 000,00	60 000,00		
18010500	Земельний податок з юридичних осіб	200 000,00	200 000,00		
18010600	Орендна плата з юридичних осіб	1 500 000,00	1 500 000,00		
18010700	Земельний податок з фізичних осіб	285 000,00	285 000,00		
18010900	Орендна плата з фізичних осіб	240 000,00	240 000,00		
18050000	Єдиний податок	3 740 000,00	3 740 000,00	0,00	0,00
18050300	Єдиний податок з юридичних осіб	190 000,00	190 000,00		
18050400	Єдиний податок з фізичних осіб	2 350 000,00	2 350 000,00		

Продовження Додатку Б

1	2	3	4	5	6
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	1 200 000,00	1 200 000,00		
20000000	Неподаткові надходження	210 000,00	210 000,00	0,00	0,00
21000000	Доходи від власності та підприємницької діяльності	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
21080000	Інші надходження	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	5 000,00	5 000,00		
22000000	Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	205 000,00	205 000,00	0,00	0,00
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	150 000,00	150 000,00		
22080000	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	5 000,00	5 000,00		
22090000	Державне мито	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
22090100	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	50 000,00	50 000,00		
25000000	Власні надходження бюджетних установ	1 100 319,00	0,00	1 100 319,00	0,00
25010000	Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	1 100 319,00	0,00	1 100 319,00	0,00
25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	367 225,00		367 225,00	
25010200	Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	733 094,00		733 094,00	
25010300	Плата за оренду майна бюджетних установ	0,00			

Продовження Додатку Б

30000000	Доходи від операцій з капіталом	10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00
33000000	<i>Кошти від продажу землі і нематеріальних активів</i>	<i>10 000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>10 000,00</i>	<i>10 000,00</i>
33010000	Кошти від продажу землі	10 000,00		10 000,00	10 000,00
33010100	Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та земельних ділянок, які знаходяться на території Автономної Республіки Крим	10 000,00		10 000,00	10 000,00
	Усього доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів)	23 481 149,00	22 370 830,00	1 110 319,00	10 000,00
40000000	Офіційні трансферти	33 040 800,00	33 040 800,00		
41000000	Від органів державного управління	33 040 800,00	33 040 800,00		
41020000	<i>Дотації з державного бюджету</i>	<i>3 969 700,00</i>	<i>3 969 700,00</i>		
41020100	Базова дотація	3 969 700,00	3 969 700,00		
41030000	<i>Субвенції з державного бюджету</i>	<i>25 329 900,00</i>	<i>25 329 900,00</i>		
41033900	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	18 893 000,00	18 893 000,00		
41034200	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	6 436 900,00	6 436 900,00		
41040000	<i>Дотації з місцевих бюджетів і інших місцевих бюджетам</i>	<i>3 741 200,00</i>	<i>3 741 200,00</i>		
41040200	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	3 741 200,00	3 741 200,00		
	Разом доходів	56 521 949,00	55 411 630,00	1 110 319,00	10 000,00

П'ятдесят перші економіко-правові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. - Львів, 2020.- 88 с.

УДК 330+340 (063)

ББК 65+67я431

ISSN 2522-963X

В збірнику опубліковані доповіді з економічних та юридичних питань, які оприлюднені на сайті www.spilnota.net.ua.

Збірники матеріалів науково-практичних інтернет-конференцій включаються до наукометричної бази даних "PIHЦ/RSCI".

Адреса оргкомітету:
79016, м. Львів, а/с 1621
E-mail: spilnota.net.ua@ukr.net

Оргкомітет Наукової спільноти не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язкове.

Податкова система. Бюджетна система

<i>Віра Аліна Віталіївна</i> ПРАВИЛА ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛЬГИ В 2020 РОЦІ.....	19
---	----

Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

<i>Машлій Галина Богданівна, Ткачук Катерина Ярославівна</i> ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	22
--	----

<i>Машлій Галина Богданівна, Шпендак Юлія Романівна</i> РОЗВИТОК СИСТЕМИ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	24
--	----

<i>Чайка Мар'яна Петрівна, Машлій Галина Богданівна</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАДИ.....	26
--	----

ЮРИДИЧНЕ СПРЯМУВАННЯ

Теорія та історія держави і права. Філософія права. Історія політичних і правових вчень

<i>Maksurov Alexey Anatolevich</i> COORDINATION RULES OF RIGHTS IN CURRENT LEGISLATION OF GIBRALTAR.....	29
--	----

<i>Пильгун Наталія Василівна, Шарко Альбіна Миколаївна</i> ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СИСТЕМУ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ.....	31
---	----

*Машлій Галина Богданівна
кандидат економічних наук, доцент,
Тернопільський національний
технічний університет імені
Івана Пулюя*

*Ткачук Катерина Ярославівна
студентка, Тернопільський
національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Сучасний етап державотворення України відзначається проведенням кардинальних змін в системі публічного управління. Процес децентралізації державної влади передбачає значне розширення повноважень та відповідальності органів місцевого самоврядування, посилення їх фінансово-економічної, правової та організаційної самостійності у прийнятті рішень.

На даний час у нашій країні завершився процес об'єднання територіальних громад, яких стало налічуватися 1469. Їх було сформовано як спроможні за рядом індикаторів. У процесі реформи для оцінки спроможності використовувалися такі показники як територія громади, індекс податкоспроможності, демографічні показники, частка місцевих бюджетів у загальних фінансових показниках, можливість створення опорної школи та інші.

Проте справжня здатність успішного функціонування громад, можливість повноцінного виконання поставлених на них завдань щодо покращення умов проживання та зростання спектру і якості наданих послуг стане відомою лише після кількох років їх діяльності. Саме час виявить, яким об'єднаним територіальним громадам під силу ефективно діяти. При цьому актуальним є формування підходів до оцінки

ефективності функціонування органів місцевого самоврядування. Розробка системи такої оцінки вимагає залучення до її обговорення та прийняття широкого кола осіб – від урядових структур до окремих фахівців-науковців, практиків та представників громадськості.

Недопустимо, щоб створення і затвердження методики оцінки ефективності функціонування об'єднаних територіальних громад здійснювалося лише центральними органами влади, без консультацій та дієвої співпраці зі всіма зацікавленими сторонами, зокрема, представниками самих громад та їх об'єднань.

Як зазначає недавній керівник, а теперішній консультант Програми DOBRE (США) Беррі Рід, «вимірювання ефективності – це ключ до якісної та сучасної системи місцевого самоврядування. Місцеві органи самоврядування зможуть побачити, де вони працюють добре, а де потрібне покращення. Вони також зможуть легше визначатися із пріоритетами – на чому повинні сконцентруватися місцеві ресурси» [1].

При цьому слід розділяти вимірювання спроможності територіальної громади та оцінку діяльності місцевої влади. Якщо спроможність громади повинна бути оцінена рядом об'єктивних критеріїв, які включають ресурсні та фінансові показники, то ефективність врядування визначається самими мешканцями громади, і результати такої оцінки виявляються, зокрема, під час виборів органів місцевої влади.

Для запровадження оцінки спроможності місцевого самоврядування необхідно виробити певний алгоритм та здійснити конкретні кроки: визначити потрібні інструменти, тобто розробити систему моніторингу, встановити певні індикатори, що повинні розглядатися; навчитися здійснювати оцінку, застосовуючи певну систему розрахунків, що у підсумку має приводити до конкретних висновків; провести аналіз діяльності місцевого самоврядування; за результатами проведеної оцінки виявити проблемні громади, що потребують державної підтримки та допомоги [1].

Література:

1. Оцінка ефективності місцевого самоврядування: як і навіщо. Сайт «Децентралізація дає можливості». URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12893>